

Aanvraag Vangnetuitkering Participatiewet over 2019¹

Versie: uitgebreid verzoek

Wat is een vangnetuitkering?

Gemeenten ontvangen op grond van de Participatiewet budget voor bijstandsuitkeringen en loonkostensubsidies. Dit budget wordt ook wel het BUIG-budget genoemd. Gemeenten die een tekort hebben kunnen in aanmerking komen voor een vangnetuitkering. De voorwaarden zijn op hoofdlijnen:

- het tekort is groter dan een bepaalde toegangsdrempel
- het college verklaart maatregelen te hebben getroffen om te komen tot tekortreductie
- het college geeft een toelichting op deze verklaring
- de gemeenteraad stemt in met de verklaring van het college

De vangnetuitkering is gebaseerd op een solidariteitsprincipe tussen gemeenten: de vangnetuitkeringen worden bekostigd uit het macrobudget van twee jaar na het tekortjaar. Deze aanvraag beoogt, naast de gemeenteraad, ook andere gemeenten inzicht te geven dat het college inspanning heeft geleverd om het tekort te reduceren.

Hoe verloopt de aanvraagprocedure?

Het college kan een vangnetuitkering uitsluitend aanvragen via dit aanvraagformulier, dat is vastgesteld door de minister. Elke aanvraag geldt alleen voor het betreffende tekortjaar. Bij een volgend tekort (boven de risicodrempel) moet dus opnieuw een aanvraag worden ingediend.

Met een ingevuld aanvraagformulier geeft het college de gemeenteraad inzicht in de getroffen maatregelen om het tekort te reduceren. Een belangrijke veronderstelling bij het vangnet is dat gemeenteraad en college regelmatig in gesprek zijn over ontwikkelingen in het bijstandsvolume (bijv. middels kwartaalrapportages). Op dit niveau wordt inhoudelijk gesproken over maatregelen (beleid en uitvoering) om eventuele tekorten te reduceren.

Het college dient het ingevulde aanvraagformulier in bij de onafhankelijke Toetsingscommissie vangnet Participatiewet. De commissie moet de aanvraag uiterlijk op 15 augustus 2020 hebben ontvangen. De Toetsingscommissie beoordeelt de aanvraag procedureel. Dit betekent dat wordt beoordeeld of het college en de gemeenteraad een aantal processtappen hebben doorlopen: het tekort is groter dan de drempelwaarde; het college heeft in de verklaring toegelicht dat maatregelen zijn getroffen om het tekort te reduceren en de gemeenteraad heeft ingestemd met de verklaring. De commissie geeft dus geen inhoudelijk oordeel over de aanvraag. Vervolgens adviseert deze commissie de Minister. Deze adviezen worden in beginsel overgenomen.

Aan het eind van het aanvraagformulier is een uitgebreide toelichting per vraag opgenomen voor de ambtelijke ondersteuning van het college.

¹ Versie aanvraagformulier d.d. 30 januari 2020

Voor een verdere toelichting op dit formulier wordt verwezen naar de informatie op de website:
<https://www.toetsingscommissievp.nl/vangnetuitkering-2019>.

Wat wordt verwacht van gemeenteraadsleden?

Hieronder verklaart het college maatregelen te hebben getroffen om het tekort te reduceren. De gemeenteraad wordt gevraagd om in te stemmen met de verklaring van het college. Met deze instemming bevestigt de gemeenteraad dat het college inzicht heeft gegeven in de maatregelen die zijn getroffen om het tekort te reduceren. De instemming heeft geen betrekking op het inhoudelijk oordeel dat de gemeenteraad eventueel over de maatregelen van het college heeft uitgesproken. De gemeenteraad hoeft het dus niet eens te zijn met de maatregelen.

Welke punten vragen de aandacht van de gemeenteraad? Uit welke onderdelen moet dat inzicht bestaan?

- Het college geeft de gemeenteraad via een globale analyse inzicht in de oorzaken van het tekort op de gebundelde uitkering (ook wel BUIG genoemd).
- Het college geeft de gemeenteraad inzicht in de (interne en externe) maatregelen, met een toelichting waarom die naar verwachting leiden tot een reductie van het tekort.
- Het college geeft de gemeenteraad inzicht in welke mate (interne en externe) maatregelen beogen bij te dragen aan het (verder) reduceren van het tekort.

Op de website van de VNG is [de brief aan de Raadsleden](#) over de VU 2019 gepubliceerd.

1. Verklaring college bij een uitgebreid verzoek

Dit gedeelte bestaat uit de volgende vier onderdelen:

- A. Analyse van de oorzaken van het tekort
- B. Getroffen *interne en externe* maatregelen om het tekort verder te reduceren
- C. Beoogde effect van de genoemde maatregelen
- D. Ondertekening door het college

A. Analyse van de oorzaken van het tekort

De gemeente Leeuwarden heeft de doorgaande lijn van verlaging van de tekorten, ingezet vanaf eind 2017 in het jaar 2019 door kunnen trekken. Het bestand aan bijstandsontvangers daalt. Mede naar aanleiding van de opgave in het collegeprogramma om zoveel mogelijk mensen te laten participeren, door deel te nemen aan werk, onderwijs of ondernemerschap. Daar zijn we trots op! Een blik op de resultaten van de afgelopen jaren toont aan dat we op de goede weg zijn. Na presentatie van de cijfers op hoofdlijnen, worden hierna analyse en oorzaken nader onderbouwd en toegelicht.

Periode	Kostenniveau	Tekort	Aanspraak vangnet BUIG:
Jaar 2016	€ 83.164.000	€ - 6.817.000	€ 3.580.000
Jaar 2017	€ 87.348.805	€ - 13.517.803	€ 7.057.590
Jaar 2018	€ 88.971.825	€ - 12.713.090	€ 6.040.451
Jaar 2019	€ 85.065.377	€ - 10.349.605	€ 2.878.253

De gemeente Leeuwarden heeft over het jaar 2019 te maken met een tekort op het BUIG budget. Dit is verantwoord in de jaarrekening van de gemeente en via de Sisa bijlage (G2). Aangezien het tekort groter is dan het deel dat voor eigen rekening komt van de gemeente, wordt via dit document een aanvraag gedaan voor een uitkering uit het vangnet, dat hiervoor beschikbaar is.

Uit de jaarrekening en Sisa bijlage wordt duidelijk dat de Gemeente Leeuwarden over het jaar 2019 een tekort op het rijksbudget heeft opgelopen van € 10.349.605. Zie bijgaande opstelling.

Rijksbudget BUIG (definitief) 2019	€ 74.715.772
Kosten BUIG gem. Leeuwarden 2019	€ 85.065.377
Resultaat 2019	€ - 10.349.605
Eigen risico	€ 7.471.352
Resultaat t.b.v. vangnetaanvraag 2018	€ - 2.878.253

De dekking van het tekort (eigen risico) is gerealiseerd door in de begroting van de gemeente Leeuwarden hiervoor middelen vrij te maken (€ 7.000.000), maar zorgt ervoor dat een beroep moet worden gedaan op de reserves.

A2. Communicatie en informatie uitwisseling

Naar aanleiding van haar taken t.a.v. de jaarrekening heeft de auditcommissie van de gemeenteraad in het voorjaar van 2019 ingezoomd op de situatie aangaande de BUIG. In een aantal bijeenkomsten is

met raadsleden informatie uitgewisseld over werking van de BUIG, de systematiek van financiering en de inspanningen om het aantal bijstandsontvangers en het tekort omlaag te krijgen. Dit heeft geleid tot een presentatie in de gemeenteraad op 19 juni 2019. Aanwezigen waren zeer te spreken over het inzicht dat is verkregen en gedeeld aangaande dit onderwerp.

Sinds begin 2018 werken we vanuit het collegeprogramma aan een ambitieus programma met de intentie om het uitgavenniveau terug te brengen naar het niveau van het rijksbudget.

Aan dit ambitieuze programma is een opgave gekoppeld qua bestandsdaling en deze is voor de jaren 2018 tot en met 2021 gesteld op 1140 (resp. 200, 300, 300, 340). Qua realisatie liggen we ultimo 2019 voor op dit schema.

Het college is in 2019 met regelmaat geïnformeerd over de voortgang van het programma BUIG en het tekort, o.a. via de monitor rapportage sociaal domein. Deze wordt per kwartaal opgesteld en bevat alle relevante ontwikkelingen in het sociaal domein, ook op financieel gebied.

Naast deze rapportage wordt de wethouder (i.c. het college) via het PO geïnformeerd aan de hand van een factsheet met relevante ontwikkelingen op volume- en financieel gebied.

A3. Analyse oorzaken tekort

Het tekort is veroorzaakt door een scala aan factoren. De meest in het oog springende zijn hieronder weergegeven:

1. Centrumfunctie gemeente Leeuwarden
2. Jongeren
3. Aandeel alleenstaanden
4. Ontwikkelingen regionale arbeidsmarkt en economische groei regio

Hierna worden deze oorzaken nader uitgewerkt met daarbij, waar mogelijk en van toepassing, aandacht voor de factoren waarop het college invloed heeft.

A3.1 Centrumfunctie gemeente Leeuwarden

Door zijn status als centrumgemeente en hoofdstad van Fryslân heeft Leeuwarden een aanzuigende werking op bepaalde doelgroepen. Daar waar mensen afhankelijk zijn van hulpinstanties, ondersteuningsstructuren en maatschappelijke opvang ligt het zwaartepunt van de voorzieningen in Leeuwarden.

Juist deze doelgroepen hebben het lastig om uit de bijstand te geraken. Hierbij is het zeker niet helpend dat Leeuwarden niet beschikt over een sterke sociaal economische structuur.

Wél is in 2019 gestart om samen met het sociaal werkbedrijf alle doelgroepen te benaderen en te scholen in ritme en vaardigheden die nodig zijn t.b.v. de arbeidsmarkt. In combinatie met het project Screening, de inzet van instrumenten levert dit mooie resultaten. We kennen ook hier succesverhalen die we via intranet en nieuwsbrieven binnen onze organisatie delen.

A3.2 Jongeren

Gemeente Leeuwarden investeert nog steeds veel in preventie onder jongeren. We proberen schooluitval te voorkomen door in de regio goed samen te werken aan RMC/VSV activiteiten. Door gebruik te maken van voorliggende voorzieningen en toeleiding naar school zorgt dit ervoor dat het beroep op het aanvragen van een uitkering afneemt. Belangrijker nog: het besef dat voldoende kwalificatie nodig is voor de toekomst wordt door consultants voortdurend onder de aandacht gebracht.

Toch is het aandeel van jongeren in de uitkeringspopulatie hoog en daalt deze minder snel dan in de rest van het land. Het effect van de Wajongers zorgt hier ook voor. Het zoeken naar een reguliere baan voor deze jongeren is niet eenvoudig en behoeft veel aandacht en begeleiding van jobcoaches. Daar waar

kosten voorheen via de WSW werden gedekt, belandt een deel van deze kosten nu bij de loonkostensubsidie. Het aandeel in de kosten van BUIG van deze jongeren neemt vooral toe via deze loonkostensubsidie. Het verloop van de kosten voor LKS is in de volgende tabel weergegeven. In de tabel wordt met de term 'LKS voorgaande jaren' bedoeld dat LKS boekhoudkundig betrekking heeft op voorgaande jaren.

	<u>Jaar 2015</u>		<u>Jaar 2016</u>		<u>Jaar 2017</u>		<u>Jaar 2018</u>		<u>Jaar 2019</u>	
LKS	€	55.303	€	213.228	€	412.445	€	788.942	€	1.023.356
LKS voorgaande jaren	€	-	€	-	€	-4.383	€	34.756	€	35.647
Totaal kosten LKS	€	55.303	€	213.228	€	408.062	€	823.698	€	1.059.003

Bron: jaarrekening Gemeente Leeuwarden

A3.3 Samenstelling bestand (aandeel alleenstaanden, jongeren en kostendelersnorm)

Vanwege een onderzoek naar de gemiddelde prijs van de uitkering, doen we ook onderzoek naar de samenstelling van het bestand. De gemeente Leeuwarden constateert met behulp van de SEO rekentool en de applicatie van Frontin BUIG een grote afwijking in de voorspelling van het verdeelmodel op gebied van volume. Nadere analyse wijst uit dat met name de parameters 'aandeel alleenstaanden, jongeren en kostendelersnorm' een negatief effect hebben op volume en prijs. Dit wordt ondersteund met informatie vanuit de Divosa benchmark, zie hiervoor onderstaande tabellen.

Hieruit wordt duidelijk dat het aandeel alleenstaanden t.o.v. vorig jaar en het gemiddelde is toegenomen. Daarnaast speelt mee dat er in veel gevallen sprake is van een lager aantal kostendelers dan het landelijk gemiddelde. Dit is één van de verklaringen van de hoge gemiddelde uitkeringsprijs van de gemeente Leeuwarden. Een onderzoek vanuit de afdeling Bedrijfseconomie van Hogeschool NHL-Stenden bevestigt dit. Het onderzoek en de uitkomsten ervan verschijnen in het 3e kwartaal van 2020.

Samenstelling bestand algemene bijstand naar leefvorm	Leeuwarden	Gemiddelde	Vershil	Leeuwarden 2018
Percentage leefvorm: 'alleenstaande'	72,5	64,2	7,8	72,0
Percentage leefvorm: 'alleenstaande ouders'	17,4	18,3	-0,8	17,5
Percentage leefvorm: '(echt) paren'	10,1	17,4	-7,0	10,4
Percentage naar leefvorm: 'anders'	0,1	0,1	0,0	0,1

Bron: Divosa benchmark

Samenstelling bestand algemene bijstand naar leeftijd	Leeuwarden	Gemiddelde	Vershil	Leeuwarden 2018
Percentage personen met leeftijd jonger dan 18 jaar	0,0	0,0	0,0	0,0
Percentage personen met leeftijd 18-27 jaar	12,7	10,2	-2,5	13,2
Percentage personen met leeftijd 27-35 jaar	17,8	15,4	-2,4	18,8
Percentage personen met leeftijd 35-45 jaar	22,0	21,9	-0,1	22,4
Percentage personen met leeftijd 45-55 jaar	24,8	26,1	1,3	25,0
Percentage personen met leeftijd 55-65 jaar	20,7	23,7	3,0	19,2
Percentage personen met leeftijd 65 jaar en ouder	2,0	2,7	0,7	1,3

Bron: Divosa benchmark

Samenstelling bestand met betrekking tot kostendeling	Leeuwarden	Gemiddelde	Vershil	Leeuwarden 2018
Percentage uitkeringen BUIG met 2 kostendelers	57,3	45,2	11,1	56,3
Percentage uitkeringen BUIG met 3 kostendelers	36,0	42,2	-6,7	35,5
Percentage uitkeringen BUIG met 4 of meer kostendelers	6,7	12,6	-4,4	8,2

Bron: Divosa Benchmark

A3.4 Ontwikkelingen regionale arbeidsmarkt en economische groei regio

Na het jaar waarin Leeuwarden Culturele Hoofdstad was, is de verlaging van het bestand aan bijstandsontvangers gestaag door gegaan. Op eigen kracht, en met hulp van consultants van Sociale Zaken hebben honderden bijstandsontvangers afscheid genomen van de bijstand.

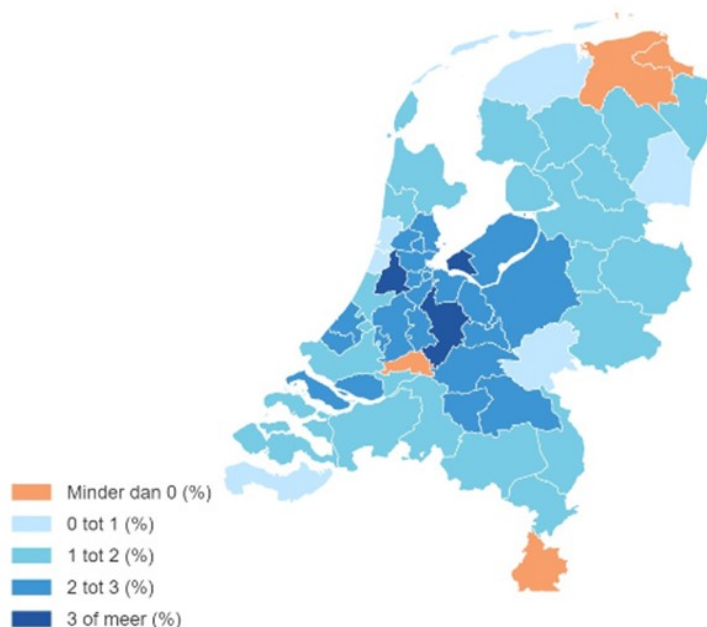
Ondanks de tegenvallende economische groei hebben de werkgelegenheidscijfers zich gunstig ontwikkeld. Ook door de spin-off van Leeuwarden Culturele Hoofdstad ontstond er veel werkgelegenheid bij de diverse evenementen en vooral in de horeca sector. Dit wordt duidelijk in onderstaande tabel: het aantal banen dat in het werkgelegenheidsregister LISA geregistreerd is.

<u>Banen ontwikkeling</u>	<u>2015</u>	<u>2016</u>	<u>2017</u>	<u>2018</u>	<u>2019</u>
<i>Leeuwarden</i>	<i>100,0</i>	<i>101,2</i>	<i>101,6</i>	<i>102,5</i>	<i>104,8</i>
<i>Friesland</i>	<i>100,0</i>	<i>101,0</i>	<i>102,0</i>	<i>103,6</i>	<i>104,4</i>
<i>Nederland</i>	<i>100,0</i>	<i>101,4</i>	<i>103,0</i>	<i>103,8</i>	<i>105,1</i>

bron: Lisa.nl

In tegenstelling tot het jaar 2018 was in het jaar 2019 de absolute en relatieve banengroei in Leeuwarden de hoogste in de provincie. De economische groei in de provincie en Leeuwarden loopt achter bij landelijke cijfers. De landelijke groei bedroeg over 2018 (bron: CBS, maart 2019) 2,7%. De groei in Friesland bedroeg (bron CBS) 1,5%. Binnen Nederland (ook Friesland) is de economische groei naar Corop-gebied in onderstaande kaart weergegeven. Hieruit blijkt dat bij een landelijke groei van 2,7% Leeuwarden achterblijft met een groei van < 1%. In Leeuwarden komt dit vooral door minder banen door de digitalisering bij financiële instellingen en de publieke sector.

Economische groei, 2019*1)

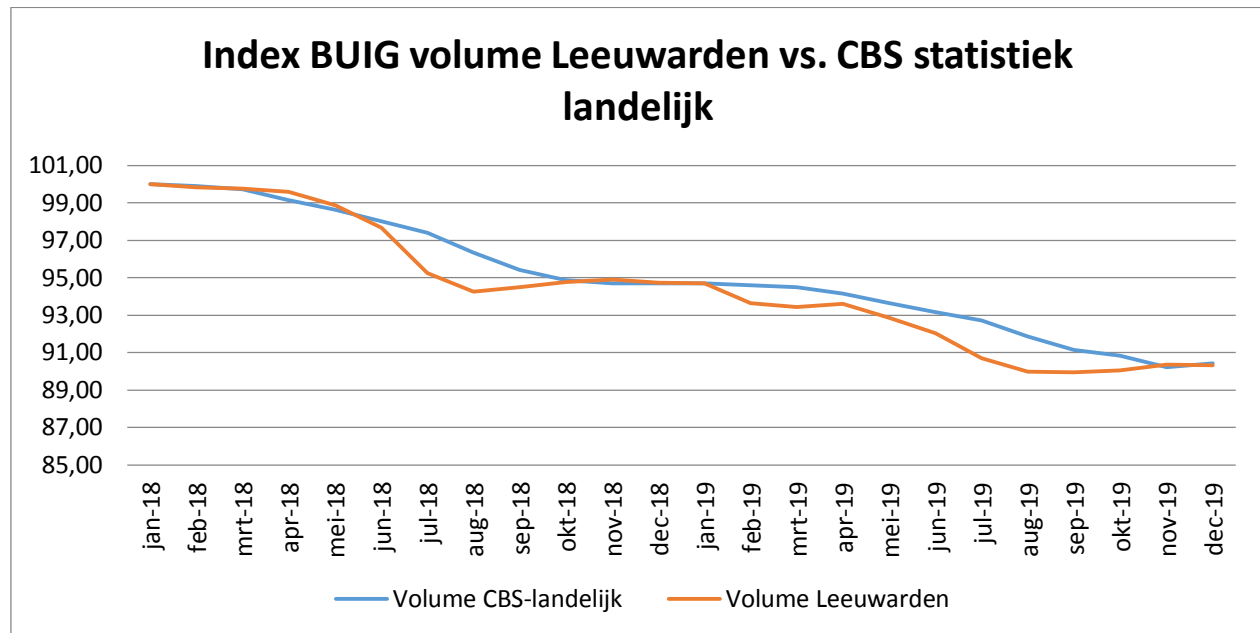

* voorlopige cijfers

1) Bij Stadsgewest Utrecht en Zuidoost-Zuid-Holland zijn de cijfers over 2019 vertekend door een gemeentelijke herindeling.

De bijstandscijfers ontwikkelden zich gelukkig gunstig, ondanks de achterblijvende economische groei. Daar zijn we trots op en is resultaat van een gerichte aanpak van ons bestand aan bijstandsontvangers.

Voor het vergelijk zijn in onderstaande grafiek de landelijke ontwikkeling en de ontwikkeling in gemeente Leeuwarden naast elkaar geplaatst. We lopen hiermee in de pas (doen het soms iets beter) ten opzichte van landelijke cijfers. Dat betekent dat er op gebied van financiering in ieder geval geen sprake is van lager budgetaandeel, maar minimaal gelijkblijvend.

Bron: CBS en gemeentelijke data (CBS data is voorlopig)

B. Getroffen interne en externe maatregelen om het tekort verder te reduceren

In dit onderdeel van de verklaring van het college wordt beschreven welke (aanvullende) interne (B1) en externe maatregelen (B2) zijn getroffen om een bijdrage te leveren aan de verdere tekortreductie. Bij B2 wordt beschreven hoe de consultatie van de externe partij of externe bron heeft geleid tot de getroffen externe maatregelen.

B1. Beschrijving getroffen interne maatregelen

1. Interventies op uitstroom

a. inzet programma Eerst Werk

Doelgroep van programma Eerst Werk is de bijstandsgerechtigde die een beroep doet op de Participatiewet en direct bemiddelbaar is op de arbeidsmarkt.

Aanpak: In house traject waarbij sprake is van intensief en veelvuldig contact met inzet van themabijeenkomsten, speeddates werkgevers en individuele bemiddeling. Doel is direct uitstroom mogelijk maken.

b. nalevingsbereidheid (no-show)

In 2017 is een traject ingezet om de nalevingsbereidheid van afspraken en plichten te verbeteren, enerzijds door gedragsbeïnvloeding en anderzijds door actief te handhaven op het nakomen van afspraken. In 2019 is deze aanpak geïntensiveerd. Met extra formatie werden meer huisbezoeken gedaan en er werd vaker een vervolgonderzoek naar eventuele adresfraude ingezet.

c. themagericht handhaven

De volledige capaciteit voor themacontroles bij handhaving werd in 2019 volledig ingezet op aanvullende fraudeonderzoeken n.a.v. de screening op rechtmatigheid.

d. werkgeversbenadering

Net als in voorgaande jaren is blijvend ingezet op goede contacten met werkgevers. Vanuit de cliëntbegeleiding/casemanagers zijn belangrijke contacten gelegd met trajecten voor kansrijke beroepen. Op die wijze staat achter de begeleiding van de bijstandsontvanger een werkgever klaar waar de bijstandsontvanger werkervaring op kan doen of een (deeltijd) baan kan vinden.

e. verrekening flexibel inkomen

Door het leveren van maatwerk bij het proces, verrekenen van flexibel inkomen, stimuleren we bijstandsgerechtigden om parttime aan het werk te gaan. Door vereenvoudigen van het proces beperken we de administratieve rompslomp voor bijstandsgerechtigden tot een minimum.

Daarnaast zetten we in op het optimaliseren van klantvoorlichting.

Onder andere door middel workshops worden klanten en andere stakeholders vooraf geïnformeerd over de verschillende mogelijkheden van verrekenen van inkomsten en het voordeel van de klant middels de premiereregeling. Een verrekensystematiek die aansluit bij de persoonlijke omstandigheden van de klant verlaagt de drempel om parttime werk te accepteren. In 2019 is Surplus als optie voor verrekening geïntroduceerd. Bij deze optie wordt het parttime inkomen door de werkgever aan de gemeente overgemaakt en blijft de klant beschikken over een stabiel inkomen. Deze optie is in het bijzonder geschikt bij sterk wisselende inkomsten en/of meerdere werkgevers. Parttime werk is een goede opmaat naar volledige uitstroom.

2. Samenwerking Economische Zaken en werkgevers

In het programma Vizier op Werk wordt nog steeds intensief samengewerkt met de sector Economische Zaken. In de aanpak Vizier op Werk maakt Sociale Zaken gebruik van het netwerk van Economische Zaken en investeren we gezamenlijk via accountmanagers en projectleiders vraag/aanbod in de match tussen wat de arbeidsmarkt nodig heeft en wat vanuit het bestand goed en beter aangesloten kan worden.

Het ingezette beleid m.b.t. de intensivering van het programma Vizier op Werk waarbij relaties en banden zijn aangehaald met (regionale) werkgevers is gecontinueerd, waarbij continue analyse plaats vindt op kansrijke branches en het aanbod is geactualiseerd en leidt in 2020 tot een gezamenlijk programma aangaande Arbeidsmarkt, Economie en Onderwijs.

3. Duurzaam inningsbeleid op debiteurenportefeuille

De maatregelen aangaande duurzaam incasso (persoonlijk contact en maatwerk) zijn in 2019 verder uitgewerkt. Met betrekking tot het onderwerp schulden is gestart met het geven van workshops aan bijstandsgerechtigden en andere stakeholders. Voorkomen van (problematische) schulden is een belangrijk speerpunt. Daarnaast is er veel aandacht voor oplossingen die beschikbaar zijn om uit een schuldenpositie te komen.

In 2019 is gestart met signaal gestuurde bewaking van de debiteurenportefeuille. Middels bestandsuitwisseling met het Inlichtingenbureau worden enkel onderzoek waardige opdrachten gegenereerd. Dit is een effectieve en efficiënte werkwijze. De werkwijze is te kort van kracht om de langdurige effecten te omschrijven. In 2019 heeft het tot een beter incassoresultaat geleid.

4. Instrumenten participatiewet: LKS (BAB), Beschut werk

Algemeen: doelgroep LKS/Beschut: arbeidsbeperkten met en zonder uitkering Participatiewet .

Aanpak: inzet LKS leidt tot meer plaatsingen van arbeidsbeperkten op de arbeidsmarkt. Er is een duidelijke toename van arbeidsbeperkten die gebruik maken van het instrumentarium loonkostensubsidie en begeleiding van de gemeente ,wat maakt dat de beschikbare middelen voor uitvoering schaars worden, mede door de doorlopende verplichtingen die dit met zich mee brengt.

In de gemeente Leeuwarden is duidelijk sprake van een groei van de inzet van bijstandontvangers op de arbeidsmarkt via loonkostensubsidie. Dit blijkt duidelijk uit de geschetste kostenontwikkeling, zie hiervoor de tabel bij A3.2).

5. Flexensie

Flexensie is een interventie waar jaarlijks op voortgeborduurd wordt. Deze maatregel is vanaf 2016 ingezet en wordt continu toegepast binnen het arsenaal aan instrumenten binnen de gemeente Leeuwarden.

Flexensie is een concept waarbij werkzoekenden met een langere afstand tot de arbeidsmarkt een korte periode met behoud van uitkering werken. Het doel is om uitkeringsgerechtigden uit te laten stromen naar de arbeidsmarkt. Werkgevers betalen een marktconform uurtarief voor het uitvoeren van tijdelijke klussen aan Flexensie van waaruit de premie arbeidsinschakeling aan de werknemer wordt betaald. De rest wordt teruggestort aan de gemeente waardoor het I-deel wordt ontlast.

De methodiek van Flexensie voorkomt administratie- én financiële zorgen rond het stoppen en opstarten van uitkeringen en toeslagen. De klant ontvangt een premie arbeidsinschakeling voor elk gewerkt uur waarbij de uitkering blijft doorlopen. Inmiddels wordt Flexensie landelijk door steeds meer gemeenten ingezet.

6. Instrument werk vouchers

Ook in 2019 is de werkvoucher ingezet als een stimuleringsmaatregel voor werkgevers om bijstandsontvangers met een tegemoetkoming in de kosten aan te nemen. De inzet van werk vouchers maakt deel uit van afspraken in het kader van de regionale werkgeversdienstverlening van Fryslân Werkt.

De vergoeding voor werkgevers is maximaal € 2.000. Aan de werkvoucher zijn de volgende voorwaarden verbonden:

- de werkgever biedt de persoon een arbeidsovereenkomst aan voor tenminste zes maanden, met een omvang in uren waardoor hij of zij niet meer afhankelijk is van een uitkering;
- de werkgever heeft de intentie om bij goed functioneren de arbeidsovereenkomst te verlengen;
- de werkgever kan geen voucher aanvragen bij contractverlenging;
- de werkgever vraagt de Werkvoucher aan uiterlijk vier weken na indiensttreding van de persoon;
- de werkgever kan geen voucher aanvragen voor het in dienst nemen van een werkzoekende die in het voorgaande half jaar al eens een dienstbetrekking bij hem heeft gehad.

De werkvoucher is beschikbaar voor werkgevers in alle sectoren en branches.

7. Arbeidsmarktregio: Brug naar werk (inzet ESF middelen)

Algemeen: Centrumgemeente Leeuwarden coördineert in de Friese arbeidsmarktregio de uitvoering van participatiedienstverlening die mede gefinancierd wordt door het Europees Sociaal Fonds (ESF). In dit samenwerkingsverband is de gemeente Leeuwarden niet alleen penvoerder voor de Europese subsidie, maar ook beleidsinhoudelijk verantwoordelijk voor gezamenlijke initiatieven waar gemeentelijke samenwerking in de arbeidsmarktregio een meerwaarde heeft.

Effect: Vanuit het ESF-project Brug naar Werk is de gezamenlijke Werkvoucher (plaatsingsfee) voor werkgevers in de arbeidsmarktregio Fryslân ontwikkeld.

Andere gezamenlijke initiatieven die mede gefinancierd zijn door het ESF zijn gericht op leren en werken van Statushouders op de werkplek. Leeuwarden heeft zo een 60-tal Statushouders op Taalstages met een looptijd van 3 maanden geplaatst en er was sprake van een samenwerking met Uitzendbureau AB Vakwerk waarbij Statushouders na een opleiding en met begeleiding met behulp van de Werkvoucher duurzaam uitstromen naar werk.

De middelen van ESF zijn verder ingezet in de teams van de sector Sociale Zaken en hiermee worden klanten begeleid naar werk. De resultaten van de inzet van ESF middelen zijn onderdeel van de totale cijfers van uitstroom naar werk.

8. Ontwikkeling part time ondernemerschap

Via Bureau Zelfstandigen Fryslân wordt voor de regio de BBZ uitgevoerd. Hierbij gaat het er ook om bijstandsontvangers te begeleiden naar ondernemerschap. Klanten met een Participatiewet uitkering zijn actief gewezen op de mogelijkheid tot het verkrijgen van inkomsten middels part time ondernemerschap. Daarnaast zijn de voorwaarden voor parttime ondernemerschap aangepast, waardoor klant wordt gestimuleerd om meer inkomsten te genereren uit zijn werkzaamheden.

9. Deeltijdpremie

Hoewel de deeltijdpremie geen onderdeel is van de BUIG, is het wel een instrument dat bijstandsontvangers stimuleert om meer in deeltijd te werken. Dit instrument is ingezet per januari 2019. De premie wordt door de gemeente Leeuwarden gefinancierd met als doel om te werken aan verhoging van het aandeel deeltijdarbeid en verhoging van de opbrengsten uit deeltijdarbeid. De premie bedraagt 8% over de verdiende inkomsten en mag door de bijstandsontvanger worden behouden.

10. Integrale blik en werkwijze aangaande proces aanvraag en begeleiding bijstand

In de loop van het jaar 2019 is de samenwerking tussen de sectoren werk en inkomen geïntensiveerd. Het aanvraagproces dat eerst buiten de sector Sociale Zaken lag, is qua sturing beter aangesloten op het totaalproces waarlangs de bijstandsaanvrager haar aanvraag, uitkering en begeleiding ervaart. Hierdoor is meer grip en zicht op aanmelding, afwijzing, doorstroom en begeleiding waar door beter geacteerd kan worden op behoeften van de bijstandsontvangers.

11. Monitoring effectuering instrumenten

In 2019 is gestart met het meten van de effectiviteit van de instrumenten die worden ingezet om bijstandsgerechtigden uit te laten stromen. Het gaat hierbij om uitstroom naar werk, school of ondernemerschap. Hiermee zijn we in staat om die instrumenten in te zetten die het meeste rendement opleveren en werken we evidence based.

De kosten en opbrengsten van de ingezette instrumenten en interventies zijn bekend. Dit betreft zowel de instrumenten die bij externe partijen worden ingekocht als de interne instrumenten (zoals bijvoorbeeld Eerst Werk, Vizier op Werk, accountmanagement).

12. Statushouders team

In 2019 is er gestart met een team voor statushouders. Er was behoefte de regie op de begeleiding van de statushouders in de stad bij de gemeente te beleggen. Eerder was deze regie en de begeleiding erg versnipperd. Het doel van dit team is om de dienstverlening aan de statushouders te verbeteren, door de doelgroep beter te leren kennen.

13. Ontwikkeling programma onderwijs, economie en arbeidsmarkt (2020)

In de gemeente Leeuwarden is eind 2019 gestart met het opzetten van het programma Onderwijs, Economie en Arbeidsmarkt. We zijn dit programma gestart omdat we in de gemeente Leeuwarden en de regio Fryslân willen werken aan een inclusieve en duurzame arbeidsmarkt. Met inclusief bedoelen we dat iedereen meedoet, met duurzaam bedoelen we dat iedereen de mogelijkheden heeft om mee te doen. Hiertoe hebben we een viertal strategische doelen opgesteld:

1. Verhogen van de arbeidsparticipatie; om aan de vraag van werkgevers te kunnen blijven voldoen, moeten we voldoende inzetten op het aan het werk krijgen en houden van mensen. Het is noodzakelijk om de arbeidsparticipatie van iedereen te vergroten om de maatschappelijke opgave aan te kunnen.
2. Verminderen van de kwalitatieve mismatch; de beroepsbevolking beschikt over de juiste competenties. De veranderende arbeidsmarkt vraagt andere competenties en vaardigheden van mensen. Het voorbereidt zijn en blijven op deze veranderingen is van belang om mee te blijven doen op die arbeidsmarkt.
3. Aantrekkingskracht Human Capital vergroten; Leeuwarden en de regio Fryslân zijn aantrekkelijk om te wonen, te werken en te leven. Talenten willen hier graag naartoe komen en blijven. Dat vraagt om een sterkere verbinding tussen het veelzijdige bedrijfsleven en het onderwijs in onze gemeente.
4. Een sterke samenwerking tussen Friese overheden, bedrijfsleven en onderwijs vanuit de gedachte dat Fryslân één economische regio is; We willen door naar één Friese economische regio. Een goed functionerende regionale economie is belangrijk. Het biedt onze inwoners en die van omliggende gemeenten werk en inkomen.

Programma BUIG

1. Herinrichting proces levensonderhoud (direct werk)

In januari 2019 is gestart met het nieuwe aanvraagproces, eerst de werk- en vervolgens inkomensintake. Naast de gewenste verandering van mindset bij de aanvrager "je komt voor werk", was het beoogde effect verminderde instroom. Vanaf het vierde kwartaal in 2019 is het programma Direct Werk gestart. De bestandsgerechtigden (van 27 jaar en ouder) die een uitkering aanvragen bij de gemeente Leeuwarden kunnen worden opgenomen in het programma Direct Werk. Hierbij heeft een bijstandsgerechtigde eerst een gesprek over mogelijkheden richting werk en daarna volgt een gesprek over het verkrijgen van ondersteuning bij levensonderhoud. Dit programma wordt uitgevoerd in samenwerking met ons WSW-bedrijf Caparis en heeft een duur van maximaal 4 tot 6 weken. Minimaal 3 dagdelen per week verricht de bijstandsgerechtigde werkzaamheden bij Caparis. Doel van het programma is door middel van werkactiviteiten te komen tot een goede analyse van de mogelijkheden van de bijstandsgerechtigde waarna de bijstandsgerechtigde vervolgens naar een passend vervolginstrument toe geleid kan worden of de bijstandsgerechtigde kan direct uitstromen naar werk.

2. Preventie

Zoekperiode jongeren

Vanaf 4 kwartaal in 2018 is er gestart met de pilot 'Zoekperiode' waarin jongeren 1 op 1 worden begeleid in de zoekperiode. Voor de pilot begon is vastgesteld dat in het 1e kwartaal van 2018 30% van de jongeren die zich melden voor een uitkering uiteindelijk geen aanvraag indienen. De pilot heeft tot doel om dit percentage te verhogen naar 40%.

Daarnaast is gemeten hoeveel jongeren er geen aanvraag hebben ingediend doordat ze werk of een opleiding hebben gevonden. Tenslotte is het aantal tijdelijke aanvragen van jongeren gemeten, omdat er ook jongeren zijn die toch een aanvraag indienen voor een zeer korte periode. Tijdens de zoekperiode blijkt in deze gevallen dus dat de jongere werk of een opleiding heeft gevonden en er een einddatum in besluit kan worden opgenomen.

In 2019 is besloten om de groepsvoorlichting los te laten. Jongeren worden, zodra zij zich hebben gemeld via Werk.nl, gelijk gekoppeld aan een consulent van het Jongerenteam. Deze nodigt de jongere uit en bekijkt welke acties nodig zijn in de zoekperiode. Deze worden ook al vastgelegd in het persoonlijk actieplan (PAP) die met de jongere wordt opgesteld. De PAP maakt onderdeel uit van het plan van aanpak (PVA). Ook kan er tijdens de zoekperiode al één van de zes doelen worden vastgesteld, zodat een PVA en PAP snel beschikbaar is zodra PD een uitkering wil toekennen op de aanvraag.

Doordat de groepsvoorlichting is gecancelled is er een praatplaat ontwikkeld, zodat consulenten jongeren op dezelfde wijze voorlichten.

Voorlichting op MBO scholen

Bij twee van de drie MBO instellingen was behoefte aan voorlichting over de P-wet en/of leerplichtwet en RMC. Met één ROC-MBO moet nog een concrete afspraak worden gemaakt over de voorlichting, dit kan in het nieuwe schooljaar worden opgepakt.

Op het ROC-Friesland College was behoefte aan voorlichting over de P wet. Het jongerenteam heeft hier een voorlichting gegeven aan het team studentenzorg en heeft teruggekoppeld de voorlichting op prijs te hebben gesteld en voor herhaling vatbaar is. Hier zal in het nieuwe schooljaar verdere aandacht aan worden gegeven.

Aangezien er verschillende keren voorafgaande aan dit project van BUIG al voorlichting is gegeven aan MBO scholen en team contactpersonen studentenzorg, ligt er een pakket klaar om de voorlichting te geven. Deze voorlichting kan naar behoefte en in afstemming met scholen meerdere malen aan de verschillende MBO opleidingen worden gegeven.

Stadsoogst: Ondernemers met schulden

Het project Stadsoogst is in 2019 ingezet om ondernemers met schulden proactief te benaderen om zo te voorkomen dat deze ondernemers in de bijstand belanden. Het project is in 2018 succesvol ingezet in de gemeente Groningen en op basis van dit succes is besloten om met deze partij in zee te gaan. Ook AEGON financiert een deel van dit project als onderdeel van hun MVO-activiteiten. Eind 2019 heeft een eerste evaluatie plaats gevonden. Het project liep nog niet naar tevredenheid. Dit heeft onder meer te maken met het nog opbouwen van kennis van de lokale ondernemers in Leeuwarden. Op basis van deze evaluatie is besloten om het project nog een jaar door te zetten. Het budget wordt alleen benut als klanten gebruik maken van de coaching. Het overgebleven budget van 2019 is meegenomen naar 2020. Vanaf dit jaar wordt door Stadsoogst meer ingezet op online benadering van klanten. Tot dusver heeft dit nog niet geleid tot een grote aanwas (tot maart 2020). Door Corona ligt dit project nu nagenoeg stil.

3. Deeltijdwerk

Het aspect deeltijdwerk hangt nauw samen met de deeltijdpremie en om van deeltijd uitstroom naar volledige uitstroom te komen (van deel naar heel).. Er dient zeker door de Corona situatie, maar ook om de prijs van de uitkering in Leeuwarden te beïnvloeden aandacht te zijn voor meer inzet op deeltijd werk door bijstandsontvangers. Hiervoor zijn voorwaarden geschapen, consultants dienen dit verder een impuls te geven.

4. Screening volledige bestand op rechtmatigheid en doelmatigheid: update bestand

Op 1 februari 2019 is de uitvoering van het Project Screening is gestart. Alle zittende bijstandsontvangers worden in 2019 en 2020 opgeroepen en er wordt een toets gedaan op rechtmatigheid en doelmatigheid. Er wordt nagestreefd dat iedereen met een bijstandsuitkering deze rechtmatig ontvangt en op de juiste route richting duurzame uitstroom zit (werk, school, ondernemerschap). Op deze manier wordt gezamenlijk vol ingezet op het terugdringen van het BUIG te kort en het optimaal ondersteunen van bijstandsgerechtigden in hun zoektocht naar het zelf voorzien in hun inkomen.

Met de uitvoering van het project wordt nauw samengewerkt met de sociale wijkteams. Om de samenwerking te optimaliseren wordt er per wijk gescreend. Deze samenwerking draagt bij aan de gezamenlijke aanpak van de doelgroep op het gebied van rechtmatig- en doelmatigheid.

In de eerste maanden van de screening was de omvang van het aantal afgehandelde onderzoeken lager dan geprognoseerd. Dit had onder andere te maken met het feit dat de onderzoeken Rechtmatigheid meer tijd kosten dan was aangenomen, er relatief onervaren medewerkers op het project zijn gezet en er veel uitval was door ziekte en andere persoonlijke omstandigheden. Vanaf eind september is het cluster screening rechtmatigheid uitgebreid met 3 fte. Na deze uitbreiding is er een significante stijging te zien in het aantal afgeronde onderzoeken.

De effecten van dit project zijn onder C weergegeven.

5. Van deel naar heel

De analyse van 2018 heeft opgeleverd dat inzet op ‘van deel naar heel’ goed werkt. Volledige uitstroom uit de uitkering heeft de voorkeur voor de bijstandsontvanger.

De huidige situatie (Corona) en de constatering dat het volume aan deeltijd en opbrengsten uit deeltijd arbeid verder verhoogd zouden kunnen worden krijgt opnieuw aandacht.

6. Doorontwikkeling Vizier op Werk

In 2019 is verder gewerkt uitbreiding en ontwikkeling van het programma Vizier op Werk. De vraag van de markt is het uitgangspunt van Vizier, samen met werkgevers worden trajectsporen ontwikkeld om deelnemers goed aan te laten sluiten op de vraag in de markt. Eind 2018 is een Europese aanbesteding geweest om het aantal voorbereidingsplekken te vergroten zodat er meer deelnemers/ bijstandsgerechtigden in beweging zijn en gematched kunnen worden op de vraag (vacatures) van werkgevers. Binnen Vizier worden mensen intensief begeleid en getraind op basisvaardigheden en vakvaardigheden. Begin 2019 is gestart met een gefaseerde instroom bij de samenwerkingspartijen. Daarnaast is er in 2019 een sollicitatietraining en workshop financiën geïmplementeerd in het programma.

7. Optimaliseren schuldenaanpak

Binnen het team jongeren is een specifiek traject gestaart waarbij samen met de KBNL een groep jongeren wordt begeleid om uit de problematische situatie te komen en terug te keren naar school of werk. Onder andere door het verstrekken flyers zijn jongeren uitgenodigd om deel te nemen aan het traject.

8. SROI

Als onderdeel van de aanbestedingen in de gemeente Leeuwarden is social return opgenomen. Hierbij wordt aangestuurd op participatie en plaatsing van klanten uit het bestand van de gemeente Leeuwarden. Leeuwarden doet dit in Friesland niet alleen, er is sprake van “De Friese Eis” voor alle aanbestedingen bij gemeenten, provincie en het waterschap in Friesland. In 2020 wordt de werking van de SROI op verschillende wijzen geëvalueerd en waar mogelijk verbeterd. Binnen de gemeente Leeuwarden is een werkgroep bezig met de procesoptimalisatie en afstemming tussen de verschillende betrokken teams, binnen de arbeidsmarktregio wordt een onderzoek gestart naar de verbetering van de resultaten op basis van De Friese Eis en vanuit de gemeente Leeuwarden wordt er onderzocht of een SROI versie 2.0 mogelijk is met daarbij meer betrokkenheid vanuit de ondernemers. De laatste beide onderzoeken verwachten een oplevering in 2021.

De activiteiten van het programma BUIG zijn in de loop van 2019 overgedragen aan de lijn organisatie. De manier om er via een programma blijvend aandacht op te vestigen is de ontwikkeling van het programma Onderwijs, Economie en Arbeidsmarkt. Dit is in het 4^e kwartaal gestart.

B2. Beschrijving getroffen externe maatregelen

Per getroffen maatregel worden de volgende vragen beantwoord:

Naam van de maatregel, gevolgd door de antwoorden op de volgende drie vragen:

- a) Wat is (zijn) de externe bron(nen) (partij of 'schriftelijke' informatie) voor deze maatregel geweest?
- b) Welk inzicht bij de gemeente is gekregen door die externe partij of externe 'schriftelijke' informatie?
- c) Welke externe maatregel is getroffen naar aanleiding van de conclusie(s) uit deze consultatie?

Inleiding

De gemeente Leeuwarden is continu op zoek naar partners in haar omgeving om samen te werken ten aanzien van de maatschappelijke opgave van 'Iedereen in beweging'. In enkele gevallen is sprake geweest van consultatie of duiding van de situatie in Leeuwarden ten aanzien van landelijke ontwikkelingen. Naast samenwerking is er ook sprake van een situatie waarin we door te vergelijken met andere gemeenten ons voordeel willen doen met best practices.

Het verlagen van de kosten van bijstandsuitkeringen en daling van het bijstandsvolume is het doel in dit collegeprogramma en daarin zijn we op koers per 31 december 2019. De afgelopen jaren zijn ruim 600 bijstandsontvangers uit de uitkering gestroomd, op weg naar werk, ondernemerschap of onderwijs. Hiervoor zijn maatregelen genomen die met externe partijen of na consultatie van externe partijen leiden tot tekortreductie en daling van het bestand. Juist de consultatie van externe partijen plaatst de Leeuwarder situatie in het perspectief waarbij beoordeeld kan worden of de juiste route is ingeslagen. Dit geldt o.a. voor de interne maatregelen die genomen zijn.

Daarna is, om de resultaten van Leeuwarden beter te kunnen duiden t.a.v. de landelijke ontwikkelingen, consultatie gepleegd bij Stimulansz. Een en ander wordt hieronder nader toegelicht.

Nu de bovenlaag van het bestand uit de bijstand is, moet beoordeeld worden welke werkwijze voor bijstandontvangers met een langere afstand tot de arbeidsmarkt het meest effectief is.

B2.1 Deelname call ZonMW, Vakkundig aan het werk

- a. Externe bron: ZonMW, NHL Stenden
- b. Verkregen inzicht: Inzicht krijgen in de werkzame elementen van professionele handelingswijzen voor consulenten in de begeleiding van jongeren vanuit de P-wet naar uitstroom.
- c. Getroffen interne maatregel: Het door ontwikkelen van de handelingswijze die consulenten toepassen in de begeleiding van jongeren met een uitkering vanuit de P-wet gericht op uitstroom.

Toelichting

In het 2^e kwartaal van 2019 is de gemeente Leeuwarden gestart met het ZonMw onderzoeks- en ontwikkeltraject 'Vakkundig aan het werk'.

Het betreft een onderzoeksproject t.a.v. jongeren die langer dan 6 maanden een uitkering hebben.

Het project bestaat o.a. uit leernetwerkbijeenkomsten (consulenten van de deelnemende gemeenten) en focusgroep bijeenkomsten (jongeren / ervaringsdeskundigen). Met de uitkomsten van dit project zijn we in staat om op een effectieve en efficiënte wijze jongeren met een grote afstand tot de arbeidsmarkt naar werk en/of school te begeleiden.

B2.2 Kontraktering externe partijen (Open House aanbesteding inkoop re-integratiedienstverlening)

- a. Externe bron: marktoriëntatie
- b. Verkregen inzicht: inzet instrumenten en begeleidingstrajecten is door externe partij in voorkomende gevallen beter dan via begeleiding door consultants
- c. Getroffen interne maatregel: de instrumentenkaart met trajecten en instrumenten is aangepast aan het veranderde aanbod vanuit de markt.

Toelichting

In 2019 is de gemeente Leeuwarden een open house aanbestedingsprocedure gestart voor de inkoop van een deel van de re-integratiedienstverlening voor de periode 2020 – 2024.

Het betreft de volgende percelen:

1. Werkervaringsplaatsen).
2. Coaching alleenstaande ouders.
3. Persoonlijke ontwikkeling / coaching.
4. Persoonlijke ontwikkeling / coaching met bewegen.
5. Opleidingstrajecten.

Door de open house aanbesteding, heeft de consultant meer regie op de trajecten en worden er uniforme werkafspraken en tarieven gehanteerd. Dit komt de kwaliteit van de dienstverlening ten goede en vormt een aanvulling op het bestaande palet aan instrumenten dat beschikbaar is.

B2.3 Samenwerking WSW bedrijf (Caparis)

- a. Externe bron: WSW bedrijf Caparis
- b. Verkregen inzicht: inzetten bijstandsontvangers op trajecten binnen het sociaal werkbedrijf om dagritme, werkritme en arbeidsvaardigheden op te doen
- c. Getroffen interne maatregel: aansluiting van het instrument Vizier op Werk op het SW bedrijf en toeleiden direct werk naar een plaats waar direct bijstandsaanvragers in een werkomgeving gezet worden om het beroep op bijstand te minimaliseren.

Toelichting

Het sociale werkbedrijf Caparis en de gemeente Leeuwarden werken intensief samen en delen kennis op inhoud en uitvoering. Dit betreft zowel de Sociale Werkvoorziening (Beschut Werk) als ook de re-integratieprogramma's Direct Werk en Vizier Op Werk. Direct Werk is een analyseprogramma dat ingezet wordt voor bewoners van 27 jaar en ouder die een uitkering aanvragen. Vizier Op Werk is een ontwikkelprogramma waarbij deelnemers worden voorbereid op uitstroom naar werk. In 2019 waren er 40 plekken bij Caparis beschikbaar. Vizier op werk was onderdeel van het regionaal ESF project van de arbeidsmarktregio Fryslân en was finalist bij de ESF-awards 2018.

B2.4 Samenwerking arbeidsmarktregio

- a. Externe bron: Arbeidsmarktregio (UWV, Sociaal Werkbedrijf, Sociaal Domein Fryslân)
- b. Verkregen inzicht: samenwerken in de arbeidsmarktregio levert integrale blik op problematiek en uitdagingen. Bundeling van krachten leidt tot effectieve inzet van projecten als VSO/PRO Baankansen, Breed Offensief en Perspectief op Werk
- c. Getroffen interne maatregel: meer focus bij accountmanagers naar de regio waarbij meer is samengewerkt aan initiatieven om werkgevers en bijstandsontvangers te verbinden via o.a. werkparade en matching events.

Toelichting

De arbeidsmarktregio Fryslân is opgedeeld in vier deelregio's: noordoost, zuidoost, west en midden. Dit is een geografische indeling, met een omvang die voldoende synergie biedt en tegelijkertijd behapbaar is. In elke deelregio komen zowel uitvoering als management (MT) afzonderlijk samen.

- Uitvoering zet in op gezamenlijke uitstroom van kandidaten conform een marktbe werkingsplan. Daarnaast organiseren zij (matchings-)evenementen. De senioren van UWV faciliteren deze overleggen.
- Managers faciliteren uitvoering in tijd en middelen. De manager die deelneemt aan het kernteam (zie hieronder) is trekker van het MT-overleg in de deelregio.

Er is een kernteam en dat vormt de 'dagelijkse aansturing' en verbindt bestuur en MT in de deelregio's. In het kernteam zitten managers vanuit elke deelregio en bestuurders van Fryslân Werkt!. De managers en bestuurders stemmen zowel onderling als gezamenlijk af. Er wordt gestuurd op alle activiteiten en bijbehorende resultaten en werkafspraken.

B2.5 Fryslân Werkt! - samenwerking in de arbeidsmarktregio Fryslân

- a. Externe bron: Fryslân werkt (via AMR Fryslân)
- b. Verkregen inzicht: intensiveren samenwerken met projectpartners
- c. Getroffen interne maatregel: meer inzet en energie via accountmanagers en management naar Fryslân Werkt! en de arbeidsmarktregio.

Toelichting

Samenwerken in de regio is van groot belang. Gemeente Leeuwarden doet dit op diverse fronten maar ook via Fryslân Werkt!, dat onderdeel is van Sociaal Domein Fryslân. In 'Fryslân Werkt!' zijn alle andere Friese gemeenten, UWV, SW-bedrijven, onderwijs, het Leerwerkloket en sociale partners vertegenwoordigd.

In deze samenwerking worden landelijke ontwikkelingen opgepakt zoals bijvoorbeeld 'Perspectief op Werk'. Hiervoor werkt Fryslân Werkt! in 2020-2021 intensief samen met VNO-NCW MKB Noord om minstens 400 extra werkzoekenden te matchen met werkgevers. Daarnaast loopt het overleg via beleid en uitvoering aangaande de ESF-middelen die stimulans zijn voor arbeidsmarkttoeleiding.

B2.6 Deelname landelijke netwerken (VNG, G40 en Divosa)

- a. Externe bron: VNG, G40, Divosa
- b. Verkregen inzicht: beleidsontwikkeling op gebied van Participatie, Schuldhulpverlening en integratie (PSI) en beïnvloeding daarvan
- c. Getroffen interne maatregel: vroegtijdige consultatie en toetsing van beleid aangaande participatie en PSI

Toelichting

Leeuwarden is via beleidsmedewerkers en bestuurders op diverse terreinen vertegenwoordigd in landelijke netwerken, zoals de VNG commissies, het financieel platform van Divosa en de G40, om belangen van de gemeente te behartigen, maar ook om invloed uit te oefenen op planvorming rondom BUIG, verdeelmodel, etc. Vanuit deze netwerken nemen we regelmatig deel aan werkgroepen waarin wet- en regelgeving nader worden uitgewerkt. Binnen de netwerken ontmoeten we collega gemeenten, maar ook vertegenwoordigers van ministeries, onderzoeksorganisaties, samenwerkingsverbanden in het sociaal domein, etc. Deelname in deze netwerken is een meerwaarde voor het ophalen en delen van

kennis en ervaring aangaande de BUIG problematiek. Deze kennis en ervaring worden waar mogelijk vertaald en toegepast op de Leeuwarder situatie.

B2.7 Deelname begeleidingscommissies (BZK, SZW, VNG, AEF Consultancy)

- a. Externe bron: BZK, AEF
- b. Verkregen inzicht: vroegtijdig beeld van de ontwikkeling in de beschikbare middelen voor begeleiding bijstandsontvangers
- c. Getroffen interne maatregel: monitoring instrumenten t.b.v. doelgroepen

Toelichting

Leeuwarden is betrokken bij de begeleidingscommissie die het nieuwe verdeelmodel onderzoekt t.b.v. ministerie van financiën en binnenlandse zaken. Dit verdeelmodel voor het klassieke deel van het participatiebudget is onderdeel geworden van het gemeentefonds. Om zicht op de beschikbare middelen te hebben en te houden is het interessant om in de kopgroep te zitten. Dit helpt om effecten alvast in te regelen in de financiële situatie en bedrijfsvoering van de gemeente.

B2.8 Management consultatie Divosa/Stimulansz

- a. Externe bron: Divosa/Stimulansz
- b. Verkregen inzicht: gemeenschappelijk beeld van de prestaties van gemeente Leeuwarden t.o.v. landelijke ontwikkelingen
- c. Getroffen interne maatregel: nader inzoomen op afwijkende prestaties door gemeente Leeuwarden, door onderzoeken via NHL-Stenden Hogeschool

Toelichting:

Aan het einde van het jaar 2019 is met vertegenwoordigers Divosa en Stimulansz een management advies gesprek gevoerd. Hierbij is ingezoomd op de actuele situatie in de gemeente Leeuwarden. Vanuit dit gesprek zijn kennis en ervaringen gedeeld, vindt monitoring plaats, maar zijn ook tips ter verbetering uitgewisseld aangaande beleid en aanpak van de BUIG problematiek in de gemeente Leeuwarden. Dit heeft in Leeuwarden geresulteerd in twee vervolgonderzoeken.

B2.9 Deelname financieel platform

- a. Externe bron: Divosa/gemeenten
- b. Verkregen inzicht: gedeeld beeld van actuele ontwikkelingen op financieel gebied aangaande participatie en BUIG
- c. Getroffen interne maatregel: vertaling van actuele ontwikkelingen naar de lokale praktijk

Toelichting

De gemeente Leeuwarden is actief betrokken bij het financieel platform dat wordt georganiseerd door Divosa. Samen met andere gemeenten wordt de situatie aangaande BUIG, vangnet en het verdeelmodel gedeeld. Er wordt ook kennis en ervaring gedeeld aangaande aanpak problematiek BUIG in individuele gemeenten. Deze kennis en ervaring worden waar mogelijk vertaald en toegepast op de Leeuwarder situatie.

B2.10 Regio bijeenkomsten Benchmark Divosa

- a. Externe bron: Divosa / gemeenten
- b. Verkregen inzicht: gemeenschappelijk beeld van de prestaties van gemeente Leeuwarden t.o.v. landelijke ontwikkelingen
- c. Getroffen interne maatregel: nader inzoomen op afwijkende prestaties door gemeente Leeuwarden

Toelichting

De intentie van de gemeente Leeuwarden is om het beter te doen dan de benchmarks van andere gemeenten, op de triviale gebieden instroom en uitstroom. Dit is nodig om ten opzichte van de macro ontwikkelingen daadwerkelijk financiële resultaten te boeken. Dit blijkt ook uit een wiskundig model dat Divosa door onderzoeksbureau AEF liet opstellen om de besparingen voor verschillende type gemeenten in beeld te brengen. De maximale besparing van een gemeente op een uitkering is 14 duizend euro, maar die is er alleen als de gemeente het qua bestandsreductie beter doet dan het gemiddelde. Grotere gemeenten met een groot tekort op hun budget besparen niet tot nauwelijks als hun bestand afneemt. Desondanks worden alle pijlen gericht op het vergroten van de uitstroom en het beperken van de instroom. Een trendbreuk realiseren is vooral een kwestie van een lange adem hebben en continu kijken en leren van anderen.

In 2019 is in Leeuwarden extra aandacht geweest voor de duurzaamheid van de uitstroom (oftewel het beperken van de herinstroom). Twee keer per jaar maakt Leeuwarden een analyse van de duurzaamheid van de uitstroom. Uit een onderzoek van Divosa, welke is besproken in het management gesprek dat Divosa jaarlijks aanbiedt, blijkt dat in Leeuwarden de terugval in het eerste jaar na uitstroom het hoogst is. Er wordt n.a.v. daarvan beleid ontwikkeld op nazorg. Leeuwarden zet al nazorg in op scholen. Leeuwarden heeft intensief contact met scholen. Zeker als het gaat om statushouders die het risico lopen om uit te vallen. Er wordt nu ook onderzocht hoe dit op de werkplek te kunnen organiseren. Op de Regiobijeenkomst in het voorjaar van 2019 zijn hiervoor goede ideeën uitgewisseld met andere gemeenten.

De resultaten van de reguliere benchmark worden per kwartaal, middels een factsheet, besproken met de wethouder. In de gebruikelijke kwartaalrapportage voor het sectormanagement worden de resultaten van de benchmark mee genomen en besproken.

B2.11 Onderzoek gemiddelde prijs uitkering

- a. Externe bron: Divosa/SEO/NHL Stenden
- b. Verkregen inzicht: indicatoren die afwijking gemiddelde prijs veroorzaken
- c. Getroffen interne maatregel: het rapport hierover verschijnt in juli 2020, eventuele maatregelen volgen na publicatie.

Toelichting

De gemeente Leeuwarden kent een grote afwijking van de gemiddelde prijs van een bijstandsuitkering t.o.v. het landelijk gemiddelde. Een student van NHL-Stenden heeft hier onderzoek naar gedaan. Uit het onderzoek blijken de indicatoren die aanleiding zijn om de prijs te kunnen beïnvloeden. Het rapport wordt in juni 2020 opgeleverd en vervolgens wordt beoordeeld welke inzichten en bevindingen overgenomen kunnen worden.

B2.12 Onderzoek maatschappelijk rendement Participatiebudget

- a. Externe bron: gemeenten Rotterdam, Den Haag, Velsen, Noardeast Fryslân, NHL-Stenden
- b. Verkregen inzicht: werkzame factoren t.b.v. bijstandsonvangers
- c. Getroffen interne maatregel: het rapport hierover verschijnt in juli 2020, eventuele maatregelen volgen na publicatie.

Toelichting

De gemeente Leeuwarden is continu op zoek naar zo goed mogelijk inzet van het participatie budget, met als doel om bijstandsonvangers te laten uitstromen via werk, school of ondernemerschap. Ook voor bijstandsonvangers die een langere afstand tot de arbeidsmarkt kennen. Een student van NHL-Stenden doet hier onderzoek naar. Er is met name gekeken naar werkzame factoren die beschikbaar zijn voor deze bijstandsonvangers en naar integrale benadering binnen het Sociaal Domein, waaronder mogelijke dienstverlening via WMO.

C. Beoogd effect van de genoemde maatregelen op de tekortreductie

De onder B genoemde interne en externe maatregelen leiden tot effecten op volume en financiële situatie van de gemeente. Niet in alle gevallen zijn de effecten direct op volume en geld te zetten. In een aantal gevallen vinden effecten plaats in bredere zin en hebben deze ook een kwalitatief karakter.

De beoogde effecten van de maatregelen staan allemaal in het licht van de visie van de sector Sociale Zaken in de gemeente Leeuwarden 'Iedereen in beweging'. Niemand staat aan de kant, wie werken kan, gaat aan het werk en wie niet kan participeert naar vermogen.

Dit gaat goed, het volume aan bijstandsontvangers is gedaald van 6.000 (eind 2018) naar ca 5.710 (eind 2019).

Vanuit de visie dienen de effecten zichtbaar te worden evenals het vastgestelde beleid en de maatregelen die genomen worden. Het beoogde effect is toeleiding van de bijstandsontvanger naar werk, onderwijs, ondernemerschap of beëindiging van uitkeringen via handhaving. Belangrijk zijn eveneens actieve participatie van de burger en naast de daling van het bijstandsvolume ook de daling van het kostenniveau.

Hierna worden (voor zover mogelijk) de effecten van de maatregelen weergegeven.

Interventies op uitstroom

C1.1 Inzet programma Eerst Werk

Door veelvuldig en intensieve begeleiding heeft dit geleid tot 97 beëindigde bijstandsuitkeringen en heeft daardoor bijgedragen aan het terugdringen van het tekort.

C1.2 Nalevingsbereidheid (no-show)

Er werden 772 huisbezoeken afgelegd. Klanten werden aangesproken en gemaand op de volgende afspraak te verschijnen. Bij een aantal bezoeken ontstonden twijfels of de klant wel op het adres woonde. Er werden 51 fraudeonderzoeken ingesteld, wat in 31 gevallen heeft geleid tot stopzetten van de uitkering en in een aantal gevallen ook tot een terugvordering.

Daarnaast werd 162 klanten die niet verschenen op hun traject bij Vizier op Werk thuis bezocht.

C1.3 Themagericht handhaven

De extra inzet op fraudeonderzoeken na de screening rechtmatigheid heeft geleid tot 20 beëindigingen van uitkeringen wegens fraude en een flink aantal terugvorderingen.

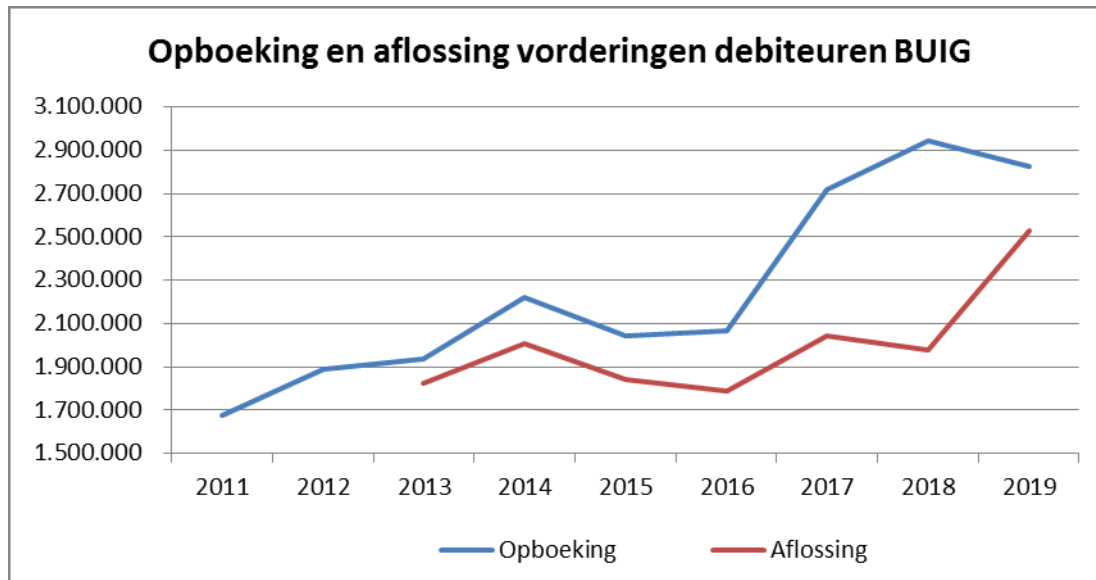
C1.4 Werkgeversbenadering

Net als in voorgaande jaren is blijvend ingezet op goede contacten met werkgevers. De projectleider vraag bij Vizier op Werk heeft hierin belangrijke contacten gelegd met trajecten voor kansrijke beroepen. Op die wijze staat achter de begeleiding van de bijstandsontvanger een werkgever klaar waar de bijstandsontvanger werkervaring op kan doen of een (deeltijd) baan kan vinden. Op deze wijze zijn via uitstroom naar werk zeker 140 bijstandsontvangers uitgestroomd.

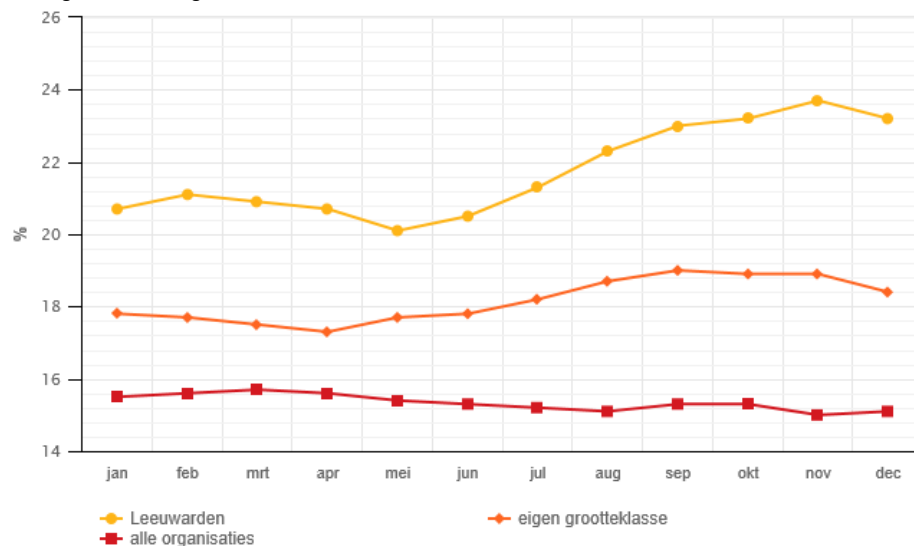
C1.5 Verrekening flexibel inkomen

Per 31 maart 2020 hebben 967 bijstandsontvangers een uitkering die een aanvulling is op andere inkomsten. Deze bijstandsontvangers hebben gezamenlijk 1050 inkomstenbronnen. Van deze bijstandsontvangers zitten 238 unieke klanten in de optie om achteraf te verrekenen (met totaal 262 inkomstenbronnen) en 25 bijstandsontvangers in de surplus optie.

C1.6 Duurzaam inningsbeleid op debiteurenportefeuille.

Bron: registratie Suite, gemeente Leeuwarden

Bron: benchmark Divosa

Het inningsbeleid in gemeente Leeuwarden is afgelopen jaren aangepast en kent een meer duurzaam karakter en is gebaseerd op contact met de debiteuren. Dit werpt zijn vruchten af in het incasso percentage dat gerealiseerd wordt (23%).

C1.7 Instrumenten participatiewet: LKS (BAB), Beschut werk

De toename in het resultaat van plaatsingen met LKS/BAB en Beschut werk bedraagt in 2019 ca. 100 plaatsingen. Dit is ook te merken aan de groei van de uitgaven op het gebied van LKS. Hierdoor ontstaat zeker een bijdrage aan het terugdringen van het tekort. Anderzijds merken we een toename van de inspanningen kosten van begeleiding voor deze doelgroep.

C1.8 Flexensie

De manier om inkomsten eenvoudiger te verrekenen betreft een groepje van 10-15 bijstandsontvangers dat gebruik maakt van deze mogelijkheid.

C1.9 Instrument werk vouchers

De werkvoucher biedt kansen om bijstandsgerechtigden snel aan een duurzaam contract te helpen. In 2019 zijn er 49 werk vouchers ingezet (in 2018 waren dit er 53). Het instrument biedt werkgevers een goede stimulans om mensen in dienst te nemen en leidt tot lagere kosten voor de gemeente Leeuwarden. Gelet op de uitstroomcijfers over 2019 is het gelukkig in veel gevallen ook gelukt om zonder werk voucher bijstandsontvangers aan een baan te helpen.

C1.10 Arbeidsmarktregio: Brug naar werk (inzet ESF middelen)

De activiteiten aangaande de inzet van ESF middelen zaten in 2019 in de eindfase. In de Friese regio wordt met een aantal gemeenten samengewerkt in het door de EU gefinancierde project 'Brug naar werk'. In dit samenwerkingsverband is de gemeente Leeuwarden penvoerder van het project en wordt met andere gemeenten ingezet op instrumenten die burgers met een afstand tot de arbeidsmarkt moeten bewegen tot participatie (vrijwilliger) of deelname tot trajecten waarbij arbeidsdeelname het doel is. De nog resterende middelen van ESF zijn ingezet in de teams van de sector Sociale Zaken en hiermee worden klanten begeleid naar werk. De resultaten van de inzet van ESF middelen zijn onderdeel van de totale cijfers van uitstroom naar werk. Deze uitstroom naar werk bedroeg over 2019 in zijn totaliteit zeker 480 bijstandsontvangers. In 2019 en 2020 is gewerkt aan afronding van het project en is ingezet op de nieuwe tender vanuit de Europese Unie om in te zetten op middelen voor onze doelgroep.

C1.11 Ontwikkeling part time ondernemerschap

Bureau Zelfstandigen Fryslân voert voor 15 Friese gemeenten de Bbz regeling uit. Voor de regio is aan 60 deelnemers een workshop gegeven over parttime ondernemerschap. Vanuit Leeuwarden hebben 24 personen de PTO workshops gevolgd in 2019. Hiervan zijn helaas 5 volledig terug in de uitkering, maar hebben ook 5 een arbeidsovereenkomst in loondienst en de rest is bezig met part time ondernemerschap.

C1.12 Deeltijdpremie

De deeltijdpremie is in 2019 ingevoerd. Bijstandsontvangers ontvangen 8% premie op hun inkomsten uit part time werk. Over 2019 is ruim € 250.000 uitgekeerd aan premies, het geen gelijk staat aan een verdienste op deeltijd arbeid van ca. € 3.125.000. In 2020 wordt beoordeeld of hierdoor het aandeel 'inkomsten uit deeltijdarbeid' daadwerkelijk is toegenomen.

C1.13 Integrale blik en werkwijze aangaande proces aanvraag en begeleiding

De samenwerking met het collega's in het aanvraagproces heeft niet tot concrete daling van kosten en uitstroom geleid. Wel tot versnelling en verbetering van inzicht in het proces van aanvraag naar begeleiding. Hiermee wordt een kwalitatieve impuls gegeven aan de 'klantroute'. Op langere termijn kijken we naar vroeger interventies t.a.v. de aanvraag.

C1.14 monitoring effectuering instrumenten

Door het meten van de effectiviteit van instrumenten zijn we in staat om de meest effectieve en efficiënte instrumenten voor klanten in te zetten. Daarmee bereiken we dat bijstandsgerechtigden zo snel mogelijk en tegen zo laag mogelijke kosten uitstromen. Het beoogde effect is een betere set aan instrumenten en trajecten voor de consumenten en bijstandsontvangers. Dit is in de 1^e helft van 2020 gecompleteerd met de uitkomsten van de open house aanbesteding.

C1.15 Statushouders team

Door de groep (ca 60) statushouders beter te leren kennen, kan de begeleiding beter worden afgestemd op de behoefte. Tegelijkertijd wordt er in dit team gewerkt aan een werkwijze die anticipeert op de nieuwe Wet Inburgering. Hiervoor heeft de gemeente een subsidie ontvangen uit het Europese Asiel, Migratie en Integratiefonds (AMIF).

C1.16 Ontwikkeling programma onderwijs, economie en arbeidsmarkt (2020)

Het beoogde effect van dit programma is gericht op:

- **Positionering.** We zetten in op een helder en duidelijk profiel voor Leeuwarden en Fryslân. Fryslân is sterk als het gaat om leefbaarheid. We scoren in Nederland hoog als het gaat om brede welvaart. We zetten dan ook niet op alleen economische groei, maar laten zien dat je in Leeuwarden en Fryslân de kans krijgt om een bijdrage te leveren aan betere wereld. Een regio waar een goede work-life balans mogelijk is.
- **Leven lang ontwikkelen.** De arbeidsmarkt is volop in beweging, de baan voor het leven bestaat niet meer. We zetten in op het goed voorbereiden en opleiden van werknemers van de toekomst die flexibel en wendbaar zijn om in te spelen op de vraag van de markt. Hiermee willen we de kloof tussen werken en niet werkenden verkleinen en daarmee ongelijkheid verminderen.
- **Soepele overgangen naar (ander) werk** zijn daarbij van cruciaal belang. Het is van belang om samen met ondernemers en onderwijs verschillende doelgroepen voor te bereiden op de volgende stap. Jongeren moeten de stap naar werk maken, mensen in een uitkering moeten de beweging naar werk maken en intersectoraal is het nodig dat mensen doorstromen naar ander om zo uitval te voorkomen.
- **Het versterken van de triple helix samenwerking.** Deze samenwerking is in onze ogen niet meer vrijblijvend, maar noodzakelijk om innovatie en ontwikkeling mogelijk te maken. Een structurele samenwerking tussen overheid, onderwijs en ondernemers is van belang om een goede aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt te realiseren en om bedrijven naar onze regio te halen.

Met deze doelen en strategieën dragen wij bij aan een inclusieve en duurzame arbeidsmarkt. Een belangrijke maatschappelijke opgave die daaraan ten grondslag ligt is om zoveel mogelijk mensen vanuit de uitkering naar werk te begeleiden. De mismatch die we zien tussen vraag en aanbod op te lossen. Ontwikkelingen als robotisering, globalisering, flexibilisering en verduurzaming als een uitdaging te zien die we samen aangaan. Dit programma gaat bijdragen aan de vraagstukken die er liggen als het gaat om de krimp van de beroepsbevolking. De verwachting is dat die in 2050 22% lager ligt dan nu. Met een relatief kleinere beroepsbevolking moeten we voor relatief meer mensen een vitale regio behouden. Daar hebben we ook de mensen in de uitkering bij nodig. Om die in te kunnen zetten gaan we bovenstaande stappen zetten. Daarbij draagt dit programma bij aan de Sustainable Development Goals van de VN, te weten: SDG 1 – geen armoede; SDG 4 – kwaliteitsonderwijs; SDG 8 – waardig werk en economische groei en SDG 10 – ongelijkheid verminderen.

Programma BUIG

C2.1 Herinrichting proces levensonderhoud (direct werk)

Voorkomen wordt dat onnodig een beroep op uitkering gedaan wordt wanneer een bijstandsgerechtigde direct doorgeplaatst kan worden naar werk en daarmee een beoogde preventieve werking kan worden gerealiseerd. Er wordt vanaf de start gehandhaafd op medewerking, aanwezigheid, motivatie en dergelijke. Daarbij wordt een uitgebreide analyse gemaakt zodat een passend vervolg traject aangeboden kan worden. Het BIA percentage over 2019 is gestegen naar 29%. Het programma Direct Werk heeft geleid tot 15 beëindigde uitkeringen.

C2.2 Preventie

Zoekperiode jongeren

Uit analyse blijkt dat preventie werkt. Echter, het beoogde percentage van 40% (30% is vertrekpunt) is nog niet behaald. We zullen blijvend inzetten op verhoging van preventie. Onderstaande tabel geeft weer hoeveel werkprocessen zijn aangemaakt in 2019 en hoeveel er zijn afgesloten, zonder dat de jongere heeft aangevraagd.

Evaluatie zoekperiode	2019
Totaal meldingen zoekperiode	729
Totaal aantal geen aanvraag na zoekperiode	241
Percentage geen aanvraag na zoekperiode	33,1%

Onderstaande tabel geeft weer hoeveel jongeren geen aanvraag hebben ingediend, doordat zij onder andere in de zoekperiode werk of een opleiding hebben gevonden.

Reden geen aanvraag	2019
Geen aanvraag, betaald werk	69
Geen aanvraag, opleiding met stufi	14
Geen aanvraag, overige redenen	158
Totaal aantal geen aanvraag na zoekperiode	241
Percentage geen aanvraag door werk/school	34,4%

Ruim 1/3 van het aantal jongeren die zich melden voor een uitkering, vragen uiteindelijk niet aan doordat zij in de zoekperiode al betaald werk hebben gevonden of een opleiding zijn gestart met studiefinanciering.

Onderstaande tabel geeft weer hoeveel jongeren een tijdelijke uitkering aanvragen doordat ze al werk hebben gevonden of een opleiding gaan starten met studiefinanciering.

Tijdelijke toekenning na zoekperiode	2019
Tijdelijke aanvraag wegens betaald werk	16
Tijdelijke aanvraag wegens starten opleiding	6
Totaal tijdelijke toekenningen	22

Conclusie

Het streefcijfer van 40% is nog niet behaald. Echter, doordat jongeren sneller in 1 op 1 begeleiding komen, kan er worden geconcludeerd dat er:

- sneller een Plan van Aanpak en Persoonlijk actieplan kan worden opgesteld en aangeleverd bij inkomensteams (aanvraag) als er een aanvraag wordt ingediend;

- sneller kwetsbare jongeren in beeld komen en kunnen worden begeleid in hun aanvraag;
- meer tijd is voor de consulent om jongeren te begeleiden richting een opleiding in de periodes mei tot augustus/september en november tot februari.
- sneller een vast contactpersoon krijgen en dus jongeren een gerichtere dienstverlening kunnen aanbieden;

Voorlichting MBO scholen

De voorlichtingen op zichzelf hebben geen preventie tot resultaat. Samen met de andere maatregelen die de scholen inzetten, wordt er maximaal ingezet op preventie op instroom in de P-wet. Er is een inventarisatie gedaan naar alle inspanningen van de scholen.

C2.3 Deeltijdwerk

Op gebied van deeltijdwerk is met name geïnvesteerd door de deeltijdpremie ter beschikking te stellen en door eenvoudige verrekening van inkomsten mogelijk te maken. Deze effecten zijn elders in deze paragraaf opgenomen (deeltijdpremie: bij C1.12, verrekening bij C1.5)

C2.4 Screening volledige bestand op rechtmatigheid en doelmatigheid: update bestand

Het beoogde effect van de screening is hierna weergegeven met werkelijke resultaten over 2019, doorlopend in 2020. Doel is stimuleren uitstroom bijstandsontvangers en voorkomen onterecht gebruik van bijstand.

Rechtmatigheid

Tot en met februari 2020 zijn circa 2245 klanten aangeschreven voor screening rechtmatigheid. Hiervan zijn 1801 onderzoeken afgerond. De overige zaken zijn in behandeling bij de medewerkers screening of er wordt nog gewacht op informatie (vragenformulier en bankafschriften) van de klant. Voor resultaten zie onderstaand tabel.

Resultaten	
Beëindiging uitkering	7
Beëindiging uitkering met hersteltermijn	47
Gewijzigd voortgezet	55
Ongewijzigd voortgezet met hersteltermijn	135
Ongewijzigd voortgezet	1452
Overdracht Handhaving zon hersteltermijn	76
Overdracht Handhaving met hersteltermijn	17
Gewijzigd voortgezet met hersteltermijn	12
Totaal	1801

Handhavingsonderzoeken

Er zijn 96 zaken overgedragen aan team Handhaving voor verder onderzoek. Van de afgehandelde onderzoeken is in 22 gevallen de uitkering beëindigd. Van de al afgehandelde onderzoeken is er in 17 gevallen geconstateerd dat er sprake is van ten onrechte verstrekte uitkering. In het totaal is er een bedrag van € 230.000 teruggevorderd.

Voor overige resultaten staan in het volgende tabel.

Aanmeldingen en resultaten Handhaving		
Fraudesoort	Aantal	
Adres/samenwoon-fraude	49	
Zwarte fraude	47	
Totaal	96	
Fraudesoort	Afhandeling	Aantal
Adres/samenwoon-fraude	Ongewijzigd	15
	Gewijzigd	1
	Beëindigd	12
	Aanvulling op bestaand HH onderzoek	7
	Afgeboekt	1
	Nog in onderzoek	13
Zwarte fraude	Ongewijzigd	11
	Beëindigd	12
	Afgeboekt	2
	Aanvulling op bestaand HH onderzoek	3
	Gewijzigd	1
	Nog in onderzoek	19

Doelmatigheid

Aantal gesproken klanten is 1018. Bij circa 180 klanten zijn de resultaten nog niet opgenomen omdat deze nog onder handen zijn bij de consultant. Voor de resultaten zie onderstaand tabel.

Resultaat	Aantal
Aanmelding VoW	96
Aanmelding EW	31
Aanmelding individuele begeleiding	159
Aanmelding LKS/BAB	5
Participatie	480
Uitstroom naar werk	57
Parttime werk	8
Totaal	836

Rendement

In het totaal zijn er op basis van rechtmatigheid 78 uitkeringen beëindigd, 54 rechtstreeks door de screening en 24 door inzet van handhaving. Dit komt neer op 4.3% van alle afgeronde onderzoeken. Dit percentage is redelijk stabiel over de afgelopen maanden. Wanneer dit wordt geëxploreerd over het totaal te verwachten screeningsonderzoeken, namelijk 4800*, dan kan worden aangenomen dat er in het totaal 211 worden beëindigd in verband met rechtmatigheid. Dit levert een besparing op van circa € 3.000.000.

* Het project is gestart met lijst van 5700 klanten, echter niet alle klanten van deze lijst worden gescreend omdat klanten ook uitstromen uit de bijstand voordat ze worden gescreend

C2.5 Van deel naar heel

Het beoogde effect is om deeltijdarbeid om te zetten in fulltime arbeid. In een aantal gevallen lukt dat, in sommige gevallen lukt dat niet vanwege de privé situatie van de bijstandsontvangers of de mogelijkheden op de arbeidsmarkt. De cijfers hiervan zijn opgenomen in de totaalcijfers van de teams en niet afzonderlijk beschikbaar. Maximaliseren van deeltijd is ook een doel van participatie en levert in ieder geval verlaging van de uitkeringskosten op.

C2.6 Doorontwikkeling Vizier op Werk

Het programma Vizier op Werk is in 2019 met succes doorontwikkeld en ingezet. Er zijn 391 deelnemers gestart op een traject van Vizier. 130 deelnemers hebben een baan weten te bemachtigen. Van de gestarte deelnemers is een flink aantal nog in het traject en zullen in 2020 hopelijk uitstromen naar een baan.

C2.7 Optimaliseren schuldenaanpak

Jongeren met problematische schulden

In Leeuwarden loopt sinds eind 2018 een project om jongeren met problematische schulden te helpen met een oplossing hiervoor. Dit doen we in samenwerking met diverse partijen, waaronder KBNL. In de praktijk blijkt niet alleen de schuldenproblematiek de horde te zijn die genomen moet worden. We zetten breed in om op die wijze de jongeren beter in staat te laten zijn om een vervolg stap te kunnen zetten om de bijstand te verlaten en deel te nemen aan werk, opleiding e.d.

Dit is een moeizaam traject. Er wordt gewerkt met een groep van 33 aangemelde jongeren. Een deel is daadwerkelijk deelnemer aan het project. Een ander deel volgt later in verband met oplossen multi problematiek.

De activiteiten van het programma BUIG zijn in de loop van 2019 overgedragen aan de lijn organisatie. De manier om er via een programma blijvend aandacht op te vestigen is de ontwikkeling van het programma Onderwijs, Economie en Arbeidsmarkt. Dit is in het 4^e kwartaal gestart.

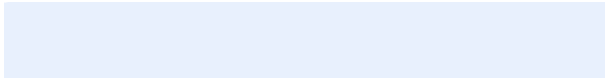
D. Ondertekening

Een verzoek tot vangnetuitkering dient door het college van burgemeester en wethouders te worden ingediend, ook indien de uitvoering van de Participatiewet aan een samenwerkingsverband is overgedragen (meer informatie hierover in de toelichting onderaan het formulier). De ondertekening geschiedt door burgemeester en secretaris.

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Leeuwarden verklaart dat het voor 15 augustus 2020 de genoemde interne en externe maatregelen heeft getroffen om te komen tot verdere tekortreductie.

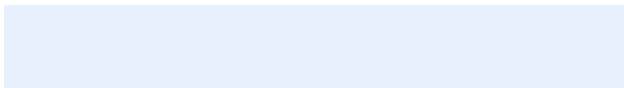
Datum: _____

De secretaris,

Naam van de ondertekenaar:

De burgemeester,

Naam van de ondertekenaar:

2. Instemming gemeenteraad

In artikel art. 10, eerste lid, onderdeel d, BPw staat dat de verklaring van het college de instemming van de gemeenteraad moet hebben. Met de instemming van de gemeenteraad stelt de gemeenteraad vast dat het college inzicht heeft gegeven in de oorzaken van het tekort, de getroffen interne en externe maatregelen, het beoogde effect van deze maatregelen en de bijdrage die deze samen leveren om het tekort verder te reduceren.

De instemming heeft geen betrekking op het inhoudelijk oordeel dat de gemeenteraad eventueel over de maatregelen van het college heeft uitgesproken. Het is geen vereiste dat de gemeenteraad het eens is met de getroffen maatregelen.

De ondertekening geschiedt door voorzitter en griffier. De gemeenteraad dient uiterlijk voor het moment van indiening van het verzoek haar instemming te hebben gegeven, uiterlijk 15 augustus 2020.

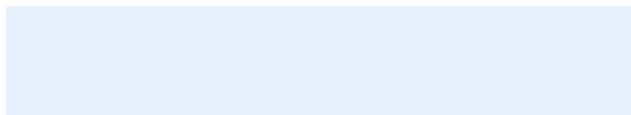
De gemeenteraad van de gemeente Leeuwarden stemt in met de onder 1. afgegeven verklaring door het college van deze gemeente.

Ondertekening in dit formulier is een vereiste. Het is niet toegestaan om ter vervanging van onderstaande handtekeningen het gemeenteraadbesluit in te voegen of mee te sturen.

Datum: _____

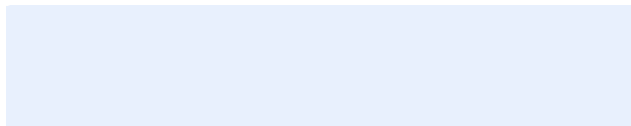
Ondertekening

De voorzitter,

Naam van de ondertekenaar:

De griffier,

Naam van de ondertekenaar:

Toelichting op het aanvraagformulier bij het uitgebreide verzoek voor de ambtelijke ondersteuning van het college

Voor de juistheid en de beoordeling van de aanvraag is het niet toegestaan dat u het format van de pagina's aanpast.

Hoe verloopt de aanvraagprocedure?

Een verzoek om een vangnetuitkering over 2019 dient uiterlijk op 15 augustus 2020 te zijn ontvangen door de Toetsingscommissie vangnet Participatiewet. Omdat sprake is van een fatale termijn worden verzoeken die na 15 augustus 2020 door de Toetsingscommissie vangnet Participatiewet worden ontvangen, niet in behandeling genomen. Het college dient het verzoek digitaal door middel van het webformulier op www.toetsingscommissievp.nl in te dienen. Na de aangegeven datum is dit webformulier niet meer beschikbaar.

U vindt onderaan dit formulier meer achtergrondinformatie over de aanvraagprocedure, de wet- en regelgeving, de relatie met jaarcijfers (SiSa verantwoording) en de ondersteuning vanuit Divosa. Op de website www.toetsingscommissievp.nl kunt u meer informatie vinden over de aanvraagprocedure en de deadline voor het indienen van een complete aanvraag.

Waarom zijn er twee versies van dit formulier?

Van dit formulier bestaan twee versies: 'basisverzoek' en 'uitgebreid verzoek'. De versie die u moet gebruiken is afhankelijk van het volgende:

- indien uw gemeente zowel over 2017 als over 2018 geen vangnetuitkering is verleend, gebruikt u de versie 'basisverzoek'.
- indien uw gemeente over 2017 en/of over 2018 wel een vangnetuitkering is verleend, gebruikt u de versie 'uitgebreid verzoek'.

De verklaring van het college verschilt tussen een 'basisverzoek' en een 'uitgebreid verzoek'.

Hoe is het aanvraagformulier opgebouwd?

De vangnetaanvraag bestaat uit twee gedeelten:

1. De verklaring van het college en de toelichting op de verklaring
2. De instemming van de gemeenteraad

Onderdeel 1 bestaat uit vier onderdelen: A, B, C en D. Het gaat om de verklaring van het college (onderdeel D) en een toelichting van het college op deze verklaring. Deze toelichting gebeurt aan de hand van drie vragen (onderdelen A, B en C). Na iedere vraag kunt u het antwoord invoegen. U kunt

eventueel tabellen of grafieken invoegen. U kunt aangegeven op welke brondocumenten, die eventueel in de gemeenteraad zijn besproken, de aanvraag is gebaseerd. U kunt geen bijlagen toevoegen aan deze aanvraag. Hieronder wordt per vraag aangegeven wat verwacht wordt van de beantwoording.

Daarna dient in onderdeel 2 de gemeenteraad te tekenen voor haar instemming met de verklaring van het college. Dit mag niet worden vervangen door het in- of toevoegen van een gemeenteraadbesluit.

Hoe uitgebreid moet het aanvraagformulier worden ingevuld en is hier een extern bureau bij nodig?

Het uitgangspunt van de aanvraag van de vangnetuitkering is dat elke gemeente – ongeacht het aantal inwoners – zelfstandig de aanvraag moet kunnen voorbereiden en indienen. Dat houdt in dat alleen het opstellen van de aanvraag geen reden is om een extern bureau te betrekken. Daarbij wordt benadrukt dat het aan het lokale bestuur is hoe uitgebreid de vragen in het aanvraagformulier worden beantwoord, mits deze vragen duidelijk worden beantwoord. De beantwoording van de vragen in het aanvraagformulier is verplicht. Dat geldt niet voor de suggesties in de onderstaande toelichting. Op de pagina ‘beoordeling en advisering’ over de VU 2019 wordt een en ander eveneens toegelicht.

Toelichting per vraag

Het college van de tekortgemeente verklaart dat het interne en externe maatregelen heeft getroffen om tot verdere tekortreductie te komen en geeft daarop een toelichting door het invullen van de onderdelen A, B en C. Alle vragen moeten worden beantwoord. Hieronder staat een toelichting bij vraag A, B en C. Hieronder staan suggesties bij vraag A, B en C. Bij D volgt ondertekening door het college van de gemeente. Alle onderdelen moeten worden ingevuld.

Onderdeel A

In dit onderdeel van de verklaring van het college wordt een analyse van de oorzaken van het tekort beschreven. Onder een analyse van de oorzaken van het tekort wordt verstaan: ‘de ontwikkeling van de uitgaven en de oorzaken daarvan.’

Suggesties bij de beantwoording van A

- Kunt u de omvang van het tekort betrekken bij uw analyse?
- Kunt u aangeven op welk moment het college heeft gesignaleerd dat opnieuw een tekort zou ontstaan?
- Wilt u in uw analyse van de oorzaken de nadruk leggen op factoren die door het college kunnen worden beïnvloed? De analyse betreft dus vooral de ontwikkelingen in de uitgaven van de gemeente.

- U kunt hierbij ook gebruik maken van de rekentool verdeelmodel bijstandsbudgetten 2018² en/of de Benchmark van Divosa³.
- U kunt in de analyse ook beschrijven wat het effect is van getroffen maatregelen in voorgaande jaren.

Onderdeel B

Inleiding

Indien uw gemeente over 2017 en/of 2018 een vangnetuitkering is verleend, is sprake van een aanhoudend tekort. Indien het college ook over 2019 aanspraak wenst te maken op een vangnetuitkering dient het college te verklaren dat *interne en externe* maatregelen zijn genomen om tot verdere tekortreductie te komen.

In dit onderdeel van de verklaring van het college wordt beschreven welke (aanvullende) interne en externe maatregelen zijn getroffen om een bijdrage te leveren aan de verdere reductie van het tekort.

Onderdeel B bestaat uit 2 vragen:

- B1. Beschrijf de getroffen interne maatregelen onder B1.
Onder interne maatregelen worden alle getroffen maatregelen verstaan die niet tot stand zijn gekomen door externe consultatie, maar door de gemeente zelf.
- B2. Beschrijf de getroffen externe maatregelen, waarbij ook wordt beschreven hoe de consultatie van de externe partij of externe 'schriftelijke' informatie heeft geleid tot de getroffen externe maatregelen.

Hieronder staat toegelicht wat wordt bedoeld met 'getroffen externe maatregelen'.

Wat wordt verwacht van de beschrijving van de getroffen externe maatregelen?

Van het college wordt verwacht duidelijk te beschrijven hoe externe consultatie heeft plaatsgevonden en hoe deze consultatie heeft geleid tot de getroffen externe maatregelen. Omschrijf hoe een externe maatregel tot stand is gekomen. Hieruit moet blijken dat het college actief externe consultatie heeft verricht om te komen tot deze externe maatregel en hoe dit heeft geleid tot het treffen van de externe maatregel(en) voorafgaand aan het moment van indiening door het college.

Beschrijving getroffen externe maatregelen

Per getroffen maatregel dienen de volgende vragen te worden beantwoord:

Naam van de maatregel, gevolgd door de antwoorden op de volgende drie vragen:

² <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/publicaties/2018/10/25/rekentool-verdeelmodel-bijstandsbudgetten-2019>

³ www.divosa.nl/diensten/divosa-benchmark

- a) Wat is (zijn) de externe bron(nen) (partij of 'schriftelijke' informatie) voor deze maatregel geweest?
- b) Welk inzicht bij de gemeente is gekregen door die externe partij of externe 'schriftelijke' informatie?
- c) Welke externe maatregel is getroffen naar aanleiding van de conclusie(s) uit deze consultatie?

Alle drie de vragen dienen te zijn beschreven, zodat een duidelijk inzicht wordt geboden dat hier sprake is van 'externe maatregel(en)'.

Een voorbeeld van een duidelijke beschrijving is:

Maatregel 1. Bevorderen ondernemerschap

- A) De externe bronnen voor deze maatregel zijn geweest:
 - a. Een rapport van Radar Advies: Werkzame bestanddelen van parttime ondernemen, dec 2016
 - b. Achterbanraadpleging ZZP Nederland, mei 2018
 - c. Divosa, innoveren van het BBZ, november 2018
- B) Welk inzicht bij de gemeente is gekregen door die externe partij of externe bron?
Het inzicht dat investeren in begeleiding van en naar zelfstandig ondernemerschap bijdraagt aan het verkleinen van het bijstandstekort.
- C) Welke externe maatregel is getroffen naar aanleiding van de conclusie(s) uit deze consultatie?
De maatregel die getroffen is om meer capaciteit beschikbaar te stellen. Hiermee kunnen meer bijstandsgerechtigden naar zelfstandige ondernemerschap worden begeleid en wordt tevens vroegtijdige beëindiging van zelfstandig ondernemerschap zoveel mogelijk voorkomen.

Toelichting op de drie vragen.

1. Wat wordt verstaan onder een externe bron(nen): externe partij of externe 'schriftelijke' informatie?

Een externe partij is een persoon of organisatie buiten de grenzen van de gemeente.

- Een veelgestelde vraag is of in geval van een gemeenschappelijke regeling (ISD of RSD) de consultatie als extern wordt aangemerkt. Het antwoord hierop is, dat in geval van een gemeenschappelijke regeling (ISD of RSD) er sprake is van een gemeenschappelijk beleid en uitvoering voor alle aangesloten gemeenten. Dat betekent dat consultatie van gemeenten die onderdeel uitmaken van een gemeenschappelijke regeling niet als extern wordt gezien.
- Dit ligt anders voor een SW-bedrijf omdat hier ook sprake kan zijn van privatisering, waardoor verantwoordelijkheden en bevoegdheden anders kunnen worden belegd. Om die reden wordt consultatie van het SW-bedrijf wel gezien als externe consultatie.
- Onder externe 'schriftelijke' informatie wordt alle informatie verstaan die vastgelegd is in een document of een digitale drager (website, bestand etc.) en voortkomt uit een bron

buiten de grenzen van de eigen gemeente respectievelijk ISD of RSD. Deze externe informatie dient dan wel ook informatie te bevatten over de effectiviteit en de aanpak van deze maatregel. Anders is raadpleging van de partij van wie de informatie komt noodzakelijk.

2. *Wat heeft de externe consultatie opgeleverd?*

Welk inzicht bij de gemeente is gekregen door die externe partij of externe 'schriftelijke' informatie?

Hier wordt beschreven welk inzicht door consultatie van die externe partij of externe 'schriftelijke' informatie is gekregen bij de gemeente, dat geleid heeft tot het treffen van de externe maatregel?

○ *Wat wordt verstaan onder consultatie van een externe partij of externe 'schriftelijke' informatie?*

Onder consultatie wordt verstaan het raadplegen van een externe bron (partij of 'schriftelijke' informatie) buiten de gemeente respectievelijk ISD of RSD. Dat kan het raadplegen van een externe partij zijn, maar het kan ook het raadplegen van externe 'schriftelijke' informatie zijn, mits deze ook informatie over de toepasbaarheid (effectiviteit, uitvoerbaarheid en aanpak etc.) omvat, anders is het inwinnen van advies bij de betreffende gemeente noodzakelijk.

Voorbeelden van externe consultatie zijn onder andere:

- *gebruik maken van goed werkende maatregelen van andere gemeenten;*
- *gebruik maken van beleidsplannen e.d. van gemeenten en op basis daarvan inwinnen van advies over deze maatregelen (zoals werkwijze, uitvoering en effectiviteit etc.);*
- *inwinnen van advies bij andere gemeenten;*
- *gebruik maken van een kennisgroep of leercirkel, bijeenkomst van Divosa;*
- *gebruik maken van de signalen op basis van benchmarking Divosa;*
- *gebruik maken van de signalen op basis van de SEO-tool;*
- *gebruik maken van de publicatie van aanvragen van eerdere jaren en de betreffende tools op de website van de toetsingscommissie en op basis daarvan inwinnen van een advies over deze maatregelen (zoals werkwijze, uitvoering en effectiviteit etc.);*
- *advies van een extern adviesbureau voor het nemen van extra maatregelen;*
- *onder voorwaarden kunnen samenwerking met en uitvoering door een externe partij ook onder externe consultatie vallen. Dat is alleen het geval indien de consultatie duidelijk is beschreven en deze vervolgens leidt tot een maatregel, zie ook onder punt 3 externe maatregel.*

Het inschakelen van een externe voor het opstellen van de aanvraag, is géén externe maatregel.

In geval van consultatie van een groep van externen, bijvoorbeeld bij het voorleggen van een beleidsplan, volstaat het aangeven van de betrokken externen en de uit deze

groepsconsultatie opgedane inzichten en tot welke (groep van) maatregelen dit heeft geleid.

3. *Welke externe maatregel is getroffen naar aanleiding van de conclusie(s) uit deze 'consultatie'?*
Dit is een beschrijving van een getroffen externe maatregel.

Hierna volgen nog enkele toelichtingen over de externe maatregel (n.a.v. veelgestelde vragen):

- Wat wordt verstaan onder een *maatregel*?
 - Onder een maatregel wordt verstaan: een besluit over hoe iets wordt opgelost of veranderd.
- Met 'externe' maatregel wordt bedoeld: een maatregel die is getroffen naar aanleiding van externe consultatie.

Onder voorwaarden gelden de volgende externe maatregelen ook:

 - Het samenwerken met een externe partij voldoet als 'externe maatregel' mits binnen deze samenwerking consultatie heeft plaatsgevonden. Beschrijf duidelijk op welke wijze de consultatie in deze samenwerking heeft geleid tot de getroffen maatregel.
 - Het uitvoeren van een maatregel door een externe partij voldoet pas als 'externe maatregel' indien deze maatregel is getroffen naar aanleiding van consultatie van een externe partij (dat kan de uitvoerende partij zijn). Indien maatregelen met een duidelijk herkenbare inbreng van externen (dus personen of organisaties buiten de eigen gemeente) tot stand komen, worden ze als extern aangemerkt.
- Wat wordt verstaan onder een *getroffen* externe maatregel.
 - Dit is een externe maatregel die voor het tijdstip van indiening van de aanvraag door het college, de gemandateerde directeur en/of de wethouder is getroffen.
 - Onder het treffen van een maatregel wordt verstaan dat het besluit is genomen en waarvan de uitvoering in gang is gezet.
- *Moet het steeds een nieuwe (aanvullende) maatregel zijn?*

Van het college wordt verwacht om te analyseren wat de oorzaken zijn van het tekort, wat hieraan inmiddels is gedaan en wat hiervan de effecten per jaar zijn. En vervolgens of, in dat licht, al dan niet nodig is om tot extra maatregelen te komen ten einde het tekort verder te reduceren.

Die afweging is aan het lokaal bestuur. Het college dient wel de gemeenteraad inzicht te verschaffen over deze afweging. Deze afweging dient dan ook in dit onderdeel te worden beschreven.

In alle gevallen dient het college externe maatregelen te nemen. Dat kunnen ook, afhankelijk van de hiervoor genoemde afweging, bestaande maatregelen zijn, die in hun effect meerjarig doorlopen. Om die reden staat "aanvullende" tussen haakjes.
- *Hoeveel getroffen externe maatregelen zijn vereist?*

Het is aan het lokaal bestuur om te bepalen hoeveel maatregelen moeten worden getroffen om het tekort verder te reduceren. Dat houdt in dat de toetsingscommissie nagaat of één dan wel meerdere externe maatregel zijn getroffen. Het is aan het college en de gemeenteraad om na te gaan of en te beschrijven dat de getroffen maatregelen tezamen het tekort verder reduceren (zie onderdeel effecten).

Suggesties bij de beantwoording van B

- U kunt waar mogelijk en voor zover relevant de relatie tussen oorzaken en maatregelen aangeven.
- U kunt bij de getroffen maatregelen aangeven welke overwegingen hebben geleid tot het treffen van deze maatregelen en welke bronnen bij die afwegingen zijn gebruikt.
- U kunt bij het antwoord aangeven of gebruik gemaakt is van de volgende tool(s):
 - de [rekentool SEO](#)
 - de benchmark Divosa
 - de tool “informatie over eerdere aanvragen”, te vinden via de gelijknamige pagina [“Informatie over eerdere aanvragen”](#). Met deze tool kunnen aan de hand van kenmerken van gemeenten (grootteklasse, omvang tekort en arbeidsmarktregio) vergelijkbare gemeenten worden gevonden, waarbij direct zichtbaar wordt welke maatregelen deze gemeenten hebben getroffen. Dit kan nuttig zijn bij het oriënteren op de externe maatregelen.
- U kunt in uw antwoord verwijzen naar eerder genomen maatregelen. Indien mogelijk kunt u de effecten van eerder genomen maatregelen betrekken bij de maatregelen die u nu treft.
- U kunt in uw antwoord bij voorkeur onderscheid maken tussen eerder getroffen maatregelen (voorafgaande jaren) en nieuwe (nog te treffen, lopende het jaar tot indiening).
- U kunt hierbij ook de maatregelen aangeven die in het kader van de aanpak van uw arbeidsmarktregio worden gedaan en waaraan uw gemeente een extra bijdrage levert. In het geval van externe maatregelen dient ook sprake te zijn van externe consultatie.
- U kunt bij het noemen van de maatregelen ook de samenhang met andere maatregelen of effecten in het sociale domein benoemen.

Onderdeel C

In dit onderdeel van de verklaring van het college wordt het beoogde effect beschreven van de genoemde (aanvullende) interne en externe maatregelen, die een bijdrage leveren aan de verdere tekortreductie. Het gaat hierbij om een inschatting van het beoogde effect.

Er zijn meerdere factoren die een invloed hebben op de ontwikkeling van het tekort. Om die reden wordt gesproken van een *bijdrage aan* de reductie van het tekort.

In de regelgeving staat dat het college verklaart dat het interne en externe maatregelen heeft getroffen om tot verdere tekortreductie te komen. Het tekort verder reduceren betekent dat het college inzichtelijk maakt dat het maatregelen heeft getroffen waarmee het college beoogt/verwacht dat deze

bijdragen aan het verder reduceren van het tekort ten opzichte van voorgaande jaren, Verder reduceren kan ook worden geïnterpreteerd als maatregelen die een reducerend effect hebben op de stijging van de uitgaven. Dus wordt hier verwacht om inzichtelijk te maken dat maatregelen zijn getroffen waarmee het college verwacht/beoogt de eerdere bijdrage aan de neerwaartse trend te vervolgen.

De toetsingscommissie geeft geen oordeel over de mate van effectiviteit van de maatregelen en geeft ook geen oordeel over de mate van tekortreductie. De commissie beoordeelt of een antwoord wordt gegeven op de hoofdvraag.

Het college dient de gemeenteraad inzicht te verschaffen dat met alle getroffen maatregelen te samen sprake is van een extra (optimale) inspanning om het tekort te reduceren.
Het verklaren en dit inzichtelijk maken is voldoende.

Hierop wordt niet inhoudelijk, maar slechts procedureel getoetst (wordt dit door de verklaring van het college e.e.a. voldoende inzichtelijk aan de gemeenteraad). De commissie beoordeelt of de beoogde stappen worden beschreven.

Suggesties bij de beantwoording van C

- Geef inzicht in de redenering op basis waarvan het college verwacht dat het tekort verder reduceert met de onder B genoemde maatregelen.
- U kunt een inschatting van het beoogde effect kwantitatief uitdrukken en als dat niet mogelijk is kunt u het beoogde effect kwalitatief uitdrukken. Onder kwantificering wordt verstaan: de beoogde opbrengst in minder uitkeringen respectievelijk in het beoogde besparingsbedrag.
- U kunt de beoogde effecten presenteren per maatregel of als dat niet mogelijk is voor meerdere maatregelen gezamenlijk.
- U hoeft geen onderscheid te maken tussen beoogd effect van interne maatregelen en beoogd effect van externe maatregelen.
- U kunt aangeven op welke wijze het college de effecten van de maatregelen monitort.

Achtergrondinformatie bij dit formulier

Wet- en regelgeving

In het BPw is geregeld dat het college alleen via een door de minister van SZW beschikbaar gesteld aanvraagformulier een verzoek tot een vangnetuitkering kan indienen, als bedoeld in artikel 74 van de Participatiewet. De verklaring van het college voor een basisverzoek kunt u vinden in het BPw, artikel 10, eerste lid, onder d. De verklaring van het college voor een uitgebreid verzoek kunt u vinden in het BPw artikel 10, eerste lid, onder d, jo. artikel 10, tweede lid. In het BPw staat dat de verklaring van het college een toelichting omvat zoals gevraagd in het modelaanvraagformulier (BPw, artikel 10, onderdeel e).

Aanvraagprocedure

De toekenning van een vangnetuitkering gebeurt uitsluitend op verzoek van het college van burgemeester en wethouders van de tekortgemeente en nadat is vastgesteld dat aan alle geldende eisen wordt voldaan. Blijkens artikel 8c, eerste lid, van de Participatiewet, kan het indienen van een verzoek tot vangnetuitkering niet worden overgedragen aan het bestuur van een openbaar lichaam op grond van de Wet gemeenschappelijke regelingen.

Bij het indienen van een verzoek tot vangnetuitkering moet het college verklaren dat het maatregelen heeft getroffen om tot tekortreductie te komen. Verdere toelichting op de aanvraagprocedure en de vangnetuitkering 2019 kunt u vinden op: www.toetsingscommissievp.nl

Via het aanvraagformulier hoeft het college geen informatie te verstrekken over de jaarcijfers (toegekend budget, de netto uitkeringslasten en de door de accountant gerapporteerde foute of onzekere bestedingen), aangezien het ministerie –mede op basis van de SiSa-verantwoording- al over deze gegevens beschikt en zij de toetsingscommissie daarover zal informeren.

Ondersteuning Divosa

Divosa, de vereniging van leidinggevendenden in het Sociaal Domein, zal periodiek bijeenkomsten organiseren waarbij wordt ingegaan op de vangnetuitkering. Daarnaast wordt de Benchmark door Divosa ondersteund en heeft Divosa een factsheet maatregelen uitgegeven.

Ook heeft Divosa bijgedragen aan het beschikbaar komen van een tool waarin de aanvragen van de afgelopen drie jaar zijn verwerkt. De tool en aanvragen worden per VU-jaar op de website van de Toetsingscommissie gepubliceerd. Zie hiervoor de rubriek: informatie over eerdere aanvragen.